

Bruselj, 11.4.2018
COM(2018) 185 final

2018/0090 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993, Direktive 98/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta, Direktive 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktive 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta zaradi boljšega izvrševanja in posodobitve pravil EU o varstvu potrošnikov

(Besedilo velja za EGP)

{SWD(2018) 96} - {SWD(2018) 98}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

1.1. Razlogi za predlog in njegovi cilji

Cilj tega predloga je sprememba štirih direktiv EU, ki varujejo ekonomske interese potrošnikov. Večina sprememb se nanaša na Direktivo 2005/29/ES¹ o nepoštenih poslovnih praksah in Direktivo 2011/83/EU o pravicah potrošnikov². Obe drugi direktivi, tj. Direktiva 93/13/EGS o nepoštenih pogodbenih pogojih³ in Direktiva 98/6/ES o označevanju cen⁴, se spremenita samo pri kaznih. Ta predlog je predstavljen skupaj s predlogom o zastopniških tožbah za varstvo kolektivnih interesov potrošnikov in razveljavitvi Direktive 2009/22/ES⁵.

Pogodbi (člena 114 in 169 PDEU) in Listina o temeljnih pravicah (člen 38) zahtevajo visoko raven varstva potrošnikov v Uniji. Potrošniško pravo Unije prav tako prispeva k pravilnemu delovanju notranjega trga. Njegov cilj je zagotoviti poštenost in preglednost odnosov med podjetji in potrošniki, kar v končni fazi podpira splošno blaginjo evropskih potrošnikov in gospodarstva Unije.

Ta predlog je nadaljevanje preverjanja ustreznosti EU na področju trženja in varstva potrošnikov, ki je bilo objavljeno 23. maja 2017 (v nadaljnjem besedilu: preverjanje ustreznosti)⁶, in ocene Direktive 2011/83/EU o pravicah potrošnikov, ki je potekala vzporedno s preverjanjem ustreznosti in je bila objavljena istega dne (v nadaljnjem besedilu: ocena direktive o pravicah potrošnikov)⁷.

Pri preverjanju ustreznosti in oceni direktive o pravicah potrošnikov je bilo ugotovljeno, da materialni potrošniški predpisi EU, ki so vključeni v štiri direktive, ki jih spreminja ta predlog, v celoti ustrezajo namenu. Vendar pa so rezultati tudi poudarili pomen boljšega izvajanja in uveljavljanja pravil ter njihove posodobitve v skladu z razvojem v digitalni sferi. Poudarili so tudi pomen zmanjšanja regulativnega bremena na nekaterih področjih.

Nedavne čezmejne kršitve zakonodaje EU o varstvu potrošnikov, so dale večjo pozornost ugotovitvam ocene, zlasti škandal „Dieselgate“ (kjer so proizvajalci avtomobilov v avtomobile vgradili tehnologijo, da bi goljufali pri preizkusih emisij izpušnih plinov). Takšne

¹ Direktiva 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 149, 11.6.2005, str. 22).

² Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, ki spreminja Direktivo Sveta 93/13/EGS in Direktivo 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavlja Direktivo Sveta 85/577/EGS in Direktivo 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64).

³ Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL L 95, 21.4.1993, str. 29).

⁴ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 98/6/ES z dne 16. februarja 1998 o varstvu potrošnikov pri označevanju cen potrošnikom ponujenih proizvodov (UL L 80, 18.3.1998, str. 27).

⁵ COM(2018) 184. Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o zastopniških tožbah za varstvo kolektivnih interesov potrošnikov in razveljavitvi Direktive 2009/22/ES.

⁶ Ocena ustreznosti je pokrila Direktivo 93/13/EGS o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah, Direktivo 1999/44/ES o prodaji potrošniškega blaga in garancijah, Direktivo 98/6/ES o označevanju cen, Direktivo 2005/29/ES o nepoštenih poslovnih praksah in Direktivo 2009/22/ES o opustitvenih tožbah. Za rezultate glej SWD(2017) 208 final in SWD(2017) 209 final z dne 23. maja 2017, na voljo na naslovu: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=59332.

⁷ Za rezultate glej COM(2017) 259 final, SWD(2017) 169 final in SWD(2017) 170 final z dne 23. maja 2017, na voljo na naslovu: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=59332.

kršitve spodkopavajo zaupanje potrošnikov v enotni trg. Sprožile so tudi razpravo o tem, ali ima EU dovolj močne mehanizme za obravnavanje takšnih vprašanj, uveljavljanje pravil o varstvu potrošnikov in zagotavljanje nadomestil žrtvam.

Zaradi teh razlogov je predsednik Komisije Jean-Claude Juncker v govoru o stanju Unije leta 2017 napovedal „Novi dogovor za potrošnike“, katerega namen je okrepiti izvrševanje zakonodaje EU o varstvu potrošnikov ob vse večjem tveganju kršitev na ravni EU. Ta predlog, ki uvaja usmerjene spremembe v štirih direktivah potrošniškega prava, je ključni del tega „Novega dogovora“. Cilj predloga je torej doseči spodaj opisane izboljšave.

- **Učinkovitejše, sorazmerne in odvračilne kazni za močno razširjene čezmejne kršitve.** Nedavno sprejeta Uredba (EU) 2017/2394⁸ ureja, kako izvršilni nacionalni organi sodelujejo pri reševanju čezmejnih kršitev potrošniškega prava. Zlasti se osredotoča na močno razširjene kršitve, ki povzročajo škodo potrošnikom v več državah članicah, in močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije⁹. Za to vrsto močno razširjenih kršitev bodo nacionalni organi morda morali usklajeno uvesti učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni. Vendar so predvidene kazni za kršitve potrošniškega prava v EU zelo različne in so pogosto na nizki ravni. V skladu s predlogom bodo nacionalni organi imeli pooblastila, da za take močno razširjene kršitve naložijo globo v višini najmanj 4 % prometa trgovca. Na splošno bi morali nacionalni organi določiti stopnjo kazni na podlagi skupnih parametrov, zlasti čezmejnega značaja kršitve. Ta okrepljena pravila o kaznih bodo vključena v štiri zadevne direktive.
- **Pravica do individualnih pravnih sredstev za potrošnike.** Predlog predvideva, da bodo potrošniki imeli pravico do posameznih pravnih sredstev, če bodo oškodovani zaradi nepoštenih poslovnih praks, kot je na primer agresivno trženje. Države članice morajo zlasti zagotoviti pogodbeno in nepogodbena sredstva. Pogodbena pravna sredstva bi morala vključevati vsaj pravico do prenehanja pogodbe. Nepogodbena pravna sredstva bi morala vključevati vsaj pravico do nadomestila za škodo. Te pravice bodo dodane v Direktivo 2005/29/ES o nepoštenih poslovnih praksah.
- **Večja preglednost za potrošnike na spletnih trgovskih mestih.** Ko potrošniki obišejo spletne trge, so izpostavljeni različnim ponudbam tretjih oseb, ki prodajajo na spletnem trgu (in ponudbam samega spletnega trga). Potrošniki ne vedo vedno, kako so ponudbe, ki so jim predstavljene na spletnem trgu, razvrščene in od koga kupujejo (od poklicnih trgovcev ali drugih potrošnikov). Številnim potrošnikom se zdi, da kupujejo na spletnem trgu in zato sklepajo pogodbo z njim. V resnici pa se lahko zgodi, da kupujejo od tretje osebe, ki prodaja prek spletnega trga in ni trgovec. Posledično so lahko potrošniki zmotno prepričani, da poslujejo s poklicnimi trgovci (in da zato uživajo pravice potrošnikov). Če pride pri spletnem nakupu do težav, lahko takšna pomota povzroči zaplete, ker ni vedno mogoče ugotoviti, kdo je odgovoren. Predlog uvaja dodatne obveznosti glede informacij iz Direktive 2011/83/EU, ki od

⁸ Uredba (EU) 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2017 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L 345, 27.12.2017, str. 1). Ta uredba bo povečala učinkovitost čezmejnega javnega izvrševanja in zadevnim nacionalnim organom zagotovila enoten nabor pooblastil za učinkovitejše skupno delo proti močno razširjenim kršitvam. Prav tako omogoča Evropski komisiji, da zažene in usklajuje skupne izvršilne ukrepe za obravnavanje kršitev v vsej EU.

⁹ Spremenjena uredba o sodelovanju na področju varstva potrošnikov določa „močno razširjene kršitve“ kot nezakonite prakse, ki vplivajo na vsaj tri države članice EU. in „močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije“ kot prakse, ki škodujejo veliki večini potrošnikov v EU, tj. v dveh tretjinah držav članic oziroma v dveh tretjinah prebivalstva EU ali več.

spletnih trgov zahtevajo, da potrošnike jasno obveščajo o: (a) glavnih parametrih, ki določajo razvrstitev različnih ponudb, (b) ali je pogodba sklenjena s trgovcem ali posameznikom, (c) ali se uporablja zakonodaja o varstvu potrošnikov in (d) kateri trgovec (dobavitelj, ki je tretja oseba, ali spletni trg) je odgovoren za zagotavljanje pravic potrošnikov, povezanih s pogodbo (kot je pravica do odstopa od pogodbe ali zakonsko jamstvo).

- Poleg tega potrošniki, ki uporabljajo digitalne aplikacije, kot so spletni trgi, orodja za primerjavo, trgovine z aplikacijami ali iskalniki, pričakujejo „naravne“ ali „organske“ rezultate iskanja na podlagi njihove pomembnosti za iskalne poizvedbe, ne pa na podlagi plačila s strani tretjih oseb. V skladu s smernicami¹⁰ o Direktivi 2005/29/ES iz leta 2016 je treba zadevne določbe navedene direktive razjasniti tako, da je jasno, da morajo spletne platforme označiti rezultate iskanja, ki vsebujejo „plačane umestitve“, tj. pri katerih tretje osebe plačajo za boljšo uvrstitev, ali „plačano vključitev“, tj. pri katerih tretje osebe plačajo za vključitev v seznam zadetkov iskanja.
- **Razširitev varstva potrošnikov v zvezi z digitalnimi storitvami.** Predlog razširja uporabo Direktive 2011/83/EU na digitalne storitve, za katere potrošniki ne plačujejo denarja, temveč predložijo osebne podatke, kot so: shranjevanje v oblaku, družbeni mediji in e-poštni računi. Ob upoštevanju naraščajoče gospodarske vrednosti osebnih podatkov teh storitev ni mogoče obravnavati kot preprosto „brezplačne“. Potrošniki morajo zato imeti enako pravico do predpogodbenih informacij in do odpovedi pogodbe znotraj 14-dnevnega odstopnega roka ne glede na to, ali storitev plačajo z denarjem ali s predložitvijo osebnih podatkov.
- **Odpravljanje bremen za podjetja.** Predlog spreminja Direktivo 2011/83/EU tako, da trgovcem omogoča več prožnosti pri izbiri najustreznejših načinov komuniciranja s potrošniki. To bo trgovcem omogočilo uporabo novih načinov spletnega komuniciranja, kot so spletni obrazci ali klepeti, namesto tradicionalne e-pošte, če je potrošniku omogočeno sledenje komunikaciji s trgovcem. Odpravlja tudi dve posebni obveznosti trgovcev glede 14-dnevnega odstopnega roka, ki sta se izkazali za nesorazmerno breme. Prva obveznost je obveznost trgovca, da sprejme pravico do odstopa, tudi če je potrošnik uporabil naročeno blago, namesto da bi ga samo poskusil na enak način, kot bi to lahko storili v fizični trgovini. Druga obveznost je obveznost trgovca, da potrošniku vrne denar, še preden je trgovec prejel vrnjeno blago od potrošnika.
- **Pojasnitev svobode držav članic, da sprejmejo pravila o nekaterih oblikah in vidikih prodaje zunaj poslovnih prostorov.** Medtem ko prodaja zunaj poslovnih prostorov predstavlja legitimno in dobro uveljavljeno prodajno pot, predlog pojasnjuje, da Direktiva 2005/29/ES državam članicam ne preprečuje, da sprejmejo pravila za varstvo legitimnih interesov potrošnikov v zvezi z nekaterimi posebej agresivnimi ali zavajajočimi tržnimi ali prodajnimi praksami v smislu nenaročenih obiskov trgovcev na potrošnikovem domu ali v zvezi s komercialnimi izleti, ki jih organizira trgovec z namenom ali učinkom promocije ali prodaje izdelkov potrošnikom, če so te omejitve utemeljene z javnim redom ali spoštovanjem zasebnega življenja.

¹⁰ Delovni dokument služb Komisije – smernice o izvajanju/uporabi Direktive 2005/29/ES o nepoštenih poslovnih praksah, SWD(2016) 163 final z dne 25. maja 2016.

- **Pojasnitev pravil o zavajajočem trženju izdelkov z neenotno kakovostjo.** Predlog spreminja Direktivo 2005/29/ES tako, da izrecno navede, da je trgovska praksa, ki vključuje trženje izdelka kot enakega izdelku, ki se trži v več drugih državah članicah, kadar imajo ti izdelki bistveno drugačno sestavo ali značilnosti, ki povzročijo ali bi lahko povzročili, da povprečni potrošnik sprejme odločitev o nakupu, ki je drugače ne bi sprejel, zavajajoča poslovna praksa, ki jo morajo pristojni organi oceniti in obravnavati za vsak primer posebej v skladu z določbami Direktive.

1.2. Usklajenost z obstoječimi določbami na področju politike

Ta predlog je skladen z več drugimi zakonodajnimi in nezakonodajnimi ukrepi na področju varstva potrošnikov. Ta predlog je zlasti skladen z nedavno spremenjeno Uredbo (EU) 2017/2394 o sodelovanju na področju varstva potrošnikov, katere namen je okrepiti čezmejno javno izvrševanje predpisov o varstvu potrošnikov. Strožja pravila o kaznih za kršitve potrošniškega prava EU iz tega predloga bodo povečala odvračilni učinek in učinkovitost usklajenih ukrepov v okviru sodelovanja na področju varstva potrošnikov za močno razširjene kršitve in močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije. Med pogajanji za spremenjeno uredbo o sodelovanju na področju varstva potrošnikov je bilo poudarjeno, da so „učinkovite, sorazmerne in odvračilne“ kazni v vseh državah članicah bistvene za uspeh uredbe. Vendar sta se sozakonodajalca pri tej uredbi odločila, da je v okviru morebitne spremembe materialnega potrošniškega prava EU primerneje obravnavati potrebo po okrepljeni ravni kazni¹¹.

Pravila o posameznih pravnih sredstvih za potrošnike, ki so jih prizadele kršitve Direktive 2005/29/ES, bodo dopolnilo prizadevanjem EU, da se potrošnikom olajša zahteva po nadomestilu, in sicer zahvaljujoč drugemu predlogu paketa „Novi dogovor za potrošnike“, tj. predloga o zastopniških tožbah za varstvo kolektivnih interesov potrošnikov in razveljavitvi Direktive 2009/22/ES. Poleg tega se posamezni potrošniki, ki so jih prizadele kršitve Direktive 2005/29/ES, lahko sklicujejo na predlagana pravna sredstva tudi v okviru postopka v sporih majhne vrednosti in alternativnega/spletnega reševanja sporov. V skladu z direktivo o alternativnem reševanju potrošniških sporov¹² imajo potrošniki v EU za domače in čezmejne pogodbene spore dostop do sistemov za izvensodno reševanje sporov z zagotovljeno kakovostjo. Komisija je ustanovila tudi platformo za spletno reševanje sporov¹³. Ta platforma potrošnikom in trgovcem pomaga pri reševanju domačih in čezmejnih sporov glede spletnih nakupov blaga in storitev.

Predlog je usklajen s prizadevanji za boljše poznavanje potrošniškega prava EU med potrošniki, trgovci in pravniki. Za doseg tega cilja je predvidenih več dejavnosti, kot je navedeno spodaj.

¹¹ Glej uvodno izjavo 16 spremenjene uredbe o sodelovanju na področju varstva potrošnikov, ki se glasi: „... Ob upoštevanju ugotovitev iz poročila Komisije o preverjanju ustreznosti potrošniškega in trženjskega prava se lahko zdi potrebno, da se okrepi raven kazni za kršitve zakonodaje Unije o varstvu potrošnikov.“

¹² Direktiva 2013/11/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o alternativnem reševanju sporov v potrošniških sporih in o spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2009/22/ES (Direktiva o alternativnem reševanju potrošniških sporov) (UL L 165, 18.6.2013, str. 63).

¹³ Na razpolago od 15. februarja 2016, Uredba (EU) št. 524/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o spletnem reševanju sporov v zvezi s potrošniki in o spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2009/22/ES (Uredba o spletnem reševanju potrošniških sporov) (UL L 165, 18.6.2013, str. 1).

- Leta 2018 bo Komisija začela vseevropsko kampanjo za povečanje ozaveščenosti o pravicah potrošnikov, ki bo temeljila na izkušnjah iz kampanje za pravice potrošnikov iz obdobja 2014–2016¹⁴.
- Komisija izvaja pilotni projekt o usposabljanju malih in srednjih podjetij v digitalni dobi (pobuda „ConsumerLawReady“¹⁵).
- Komisija načrtuje uvedbo številnih dejavnosti usposabljanja za sodnike in druge pravnike v okviru prenovljene Evropske strategije za usposabljanje na področju pravosodja za obdobje 2019–2025¹⁶.
- Da bi se vsem udeležencem na trgu olajšalo razumevanje pogodbenih pravic in dolžnosti, Komisija usklajuje samouredbeno pobudo znotraj skupine zainteresiranih oseb REFIT. Namen pobude je jasneje predstaviti potrošnikom obvezne predpogodbene informacije in standardne pogoje.
- Za nadaljnje izboljšanje pravne varnosti za vse akterje na trgu Komisija pripravlja vrsto smernic, da se zagotovi boljše razumevanje prava EU na področju varstva potrošnikov¹⁷. V kratkem bo objavila novo podatkovno zbirko o potrošniškem pravu na portal e-pravosodje. Ta podatkovna zbirka bo vsebovala evropsko in nacionalno sodno prakso, omogočila pa bo tudi dostop do upravnih odločb o potrošniški zakonodaji EU.

1.3. Usklajenost z drugimi politikami EU

Štiri direktive o varstvu potrošnikov, spremenjene s tem predlogom, se uporabljajo v vseh gospodarskih sektorjih. Zaradi svojega splošnega področja uporabe se uporabljajo za številne vidike transakcij med podjetji in potrošniki, ki jih zajema tudi druga zakonodaja EU. Medsebojno delovanje med različnimi organi prava EU ureja načelo *lex specialis*. V skladu s tem načelom se določbe direktiv o splošnem potrošniškem pravu uporabljajo le, če ustrezni vidiki transakcij med podjetji in potrošniki niso urejeni z določbami prava EU, specifičnega za sektor. Te direktive o splošnem potrošniškem pravu zato delujejo kot „varnostna mreža“, ki zagotavlja, da je z dopolnjevanjem in zapolnjevanjem vrzeli v pravu EU, specifičnem za sektor, mogoče ohraniti visoko raven varstva potrošnikov v vseh sektorjih.

Predlagane spremembe, ki obravnavajo pomanjkanje preglednosti v pravnih poslih med podjetjem in potrošnikom na spletnih trgih ter pomanjkanje varstva potrošnikov pri digitalnih storitvah, bodo pomagale dokončno oblikovati enotni digitalni trg (EDT)¹⁸ in zagotovile

¹⁴ Glej tudi: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=30149.

¹⁵ S pomočjo finančnih sredstev, ki jih je odobril Odbor IMCO Evropskega parlamenta, se izvaja projekt usposabljanja *ConsumerLawReady*. Konzorcij, ki je sestavljen iz Evropske potrošniške organizacije BEUC, UEAPME in Eurochambres, vodi ta projekt v imenu Komisije. Gradivo za usposabljanje je bilo pripravljeno, prevedeno in prilagojeno za vsako posamezno državo članico. Usposabljanje malih in srednjih podjetij se je začelo decembra 2017 in se bo nadaljevalo skozi leto 2018. Spletno mesto je bilo ustvarjeno novembra 2017: www.consumerlawready.eu.

¹⁶ Strategija v pripravi; načrt je na voljo na naslovu https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-5432247_en.

¹⁷ Smernice o Direktivi 2005/29/ES o nepoštenih poslovnih praksah, SWD(2016) 163 final z dne 25. maja 2016. Smernice o uporabi živilske zakonodaje EU in zakonodaje EU o varstvu potrošnikov pri vprašanju neenotne kakovosti izdelkov – posebni primer živil, 26. september 2017 (C(2017) 6532 final). Nove smernice o Direktivi 93/13/EGS o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah so načrtovane za konec leta 2018, posodobljene smernice o Direktivi 2011/83/EU o pravicah potrošnikov pa leta 2019.

¹⁸ Za dodatne informacije o enotnem digitalnem trgu glej: https://ec.europa.eu/commission/priorities/digital-single-market_en.

skladnost s še enim pomembnim elementom strategije za enotni digitalni trg, tj. predlogom Komisije za direktivo o pogodbah o dobavi digitalnih vsebin¹⁹. Ta predlog opredeljuje pravice potrošnikov, kadar digitalna vsebina in digitalne storitve, ki jih je pridobil potrošnik, niso v skladu s pogodbo, kar zajema tudi pogodbe, ki ne vključujejo potrošnikovega plačila v denarju. Direktiva 2011/83/EU se uporablja tudi za dobavo digitalnih vsebin, vendar se trenutno uporablja samo za storitve, vključno z digitalnimi storitvami, ki se zagotavljajo proti denarnemu plačilu. Glede na predlog o digitalnih vsebinah obstaja pomanjkanje skladnosti, kadar vsebine ali storitve ne ustrezajo specifikacijam, ki so podane kot predpogodbene informacije, obveznosti glede predpogodbenih informacij pa so določene v Direktivi 2011/83/EU. Zaradi zgoraj navedenih razlogov je treba področje uporabe Direktive 2011/83/EU uskladiti z veljavno direktivo o digitalnih vsebinah v zvezi z opredelitvijo pojmov „digitalna vsebina“ in „digitalne storitve“. Svet za pravosodje in notranje zadeve je posebej pozval Komisijo, naj zagotovi skladnost med Direktivo 2011/83/EU in predlogom o digitalnih vsebinah, zlasti pri opredelitvi pojmov „digitalna vsebina“ in „digitalne storitve“²⁰.

Sprememba Direktive 2011/83/EU zaradi vključitve digitalnih storitev ne glede na denarno plačilo dopolnjuje Splošno uredbo o varstvu podatkov (Uredba (EU) 2016/679). Natančneje, pravica do prekinitve pogodbe o digitalnih storitvah znotraj 14 odstopnega roka bo odstranila pogodbeno podlago za obdelavo osebnih podatkov v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov. To bo sprožilo uporabo pravic, ki jih zagotavlja Splošna uredba o varstvu podatkov, npr. pravico do pozabe in pravico do prenosljivosti podatkov.

V zvezi s predlagano spremembo spletnih trgov je bilo v sporočilu o spletnih platformah iz leta 2016 pojasnjeno, da bo Komisija „nadalje ocenila morebitno dodatno potrebo po posodobitvi obstoječih pravil o varstvu potrošnikov v zvezi s platformami v okviru preverjanja uredbene ustreznosti zakonodaje EU na področju trženja in varstva potrošnikov v letu 2017“²¹. Decembra 2016 je Evropski ekonomsko-socialni odbor predlagal splošno prilagoditev obveznosti glede predpogodbenih informacij potrebam potrošnikov, ki kupujejo na platformah e-trgovin²². Evropski svet je 19. oktobra 2017 poudaril „potrebo po večji preglednosti pri praksah platform in pri njihovi uporabi“²³.

Ta predlog dopolnjuje ukrepe Komisije v zvezi z nepoštenimi pogodbenimi pogoji med platformami in podjetji ter trgovinskimi praksami (pobuda med platformami in podjetji), kot je bilo napovedano v srednjeročnem pregledu enotnega digitalnega trga maja 2017²⁴. Ta predlog ter pobuda med platformami in podjetji zasledujeta skupne cilje za večjo preglednost in poštenost pri transakcijah, ki se izvajajo na spletnih platformah. Ta predlog obravnava

¹⁹ Predlog direktive o nekaterih vidikih pogodb o dobavi digitalnih vsebin, COM(2015) 634 final z dne 9. decembra 2015. Več informacij: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/doing-business-eu/contract-rules/digital-contracts/digital-contract-rules_sl.

²⁰ Izid 3473. zasedanja Sveta za pravosodje in notranje zadeve, Luksemburg, 9. in 10. junija 2016, na voljo na: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9979-2016-INIT/sl/pdf>. Nanaša se na opombo predsedstva št. 9768/16 z dne 2. junija 2016, v kateri je poudarjena potreba po usklajenosti med predlagano direktivo o digitalnih vsebinah in Direktivo 2011/83/EU ter ki poziva Komisijo, naj oceni uporabo navedene direktive za vse vrste pogodb za ponudbo digitalnih vsebin, zajetih v predlagani direktivi o digitalnih vsebinah. Opomba je na voljo na: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9768-2016-INIT/sl/pdf>.

²¹ COM(2016) 288 final z dne 25. maja 2016, stran 11: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0288&from=SL>.

²² Mnenje Ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu o spletnih platformah, TEN/601-EESC-2016, <http://webapi.eesc.europa.eu/documents/anonymous/EESC-2016-04519-00-01-AC-TRA-sl.docx>.

²³ Sklepi Evropskega sveta o migracijah, digitalni Evropi, varnosti in obrambi (19. oktober 2017).

²⁴ Sporočilo COM(2017) 228 final z dne 10. maja 2017: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/sl/content/mid-term-review-digital-single-market-dsm-good-moment-take-stock>.

specifične težave, ki so bile prepoznane že pri oceni direktive o pravicah potrošnikov, in sicer da potrošniki pri nakupih na spletnih trgih pogosto ne vedo, kdo je njihov pogodbeni partner. Posledično potrošnikom pogosto ni jasno, ali lahko uveljavljajo svoje potrošniške pravice EU, in če jih lahko, na koga se morajo obrniti za zagotavljanje spoštovanja teh pravic. Ta predlog ter pobuda med platformami in podjetji se dopolnjujeta tudi v tem, da je namen obeh zagotoviti preglednost glavnih parametrov za določitev razvrščanja v odnosih med platformami in potrošniki ter v odnosih med platformami in podjetji.

Pričakovati je mogoče, da bo boljša potrošniška zakonodaja EU prinesla koristi tudi drugim področjem politike EU, na katerih imajo trgovske transakcije med podjetji in potrošniki pomembno vlogo. Eden od primerov je delo Komisije na področju trajnostne potrošnje, med drugim tudi prek akcijskega načrta za krožno gospodarstvo²⁵, ki vključuje tudi ukrepe za obravnavo zavajajočih okoljskih trditev in načrtovane zastarelosti. Čeprav so strožje kazni in boljša orodja za odškodnino že predvideni v okviru direktive o nepoštenih poslovnih praksah, bodo omogočili učinkovitejše preprečevanje kršitev pravic potrošnikov na teh področjih.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Varstvo potrošnikov je v pristojnosti, ki se deli med EU in državami članicami. Kot je določeno v členu 169 Pogodbe o delovanju Evropske unije, mora EU prispevati k varstvu gospodarskih interesov potrošnikov ter spodbujanju njihove pravice do obveščenosti in izobraževanja, da bi varovala njihove interese. Ta predlog temelji na členu 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije (ki se nanaša na dokončno oblikovanje notranjega trga) in na členu 169 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

• Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Ta predlog spreminja pravila EU o varstvu potrošnikov, katerih sprejetje se je na ravni EU štelo za potrebno in v skladu z načelom subsidiarnosti. Bolje delujočega notranjega trga ni mogoče doseči samo z nacionalno zakonodajo. Pravila EU o varstvu potrošnikov ostajajo pomembna, saj se notranji trg pogloblja, število potrošniških transakcij EU pa se med državami članicami povečuje.

Z gospodarskega vidika bo vedenje trgovcev do potrošnikov verjetno močno vplivalo na delovanje potrošniških trgov. To je zato, ker imajo trgovci zelo velik vpliv na obveščanje potrošnikov in odločanje na teh trgih. Potrošniška politika ima zato potencial za izboljšanje tržnih sil. To lahko pomaga spodbuditi konkurenco in izboljšati učinkovitost.

V okviru EU sta obseg in intenzivnost čezmejne trgovine dovolj visoka (dejansko sta višja kot v katerem koli drugem velikem trgovinskem območju na svetu)²⁶, da to čezmejno trgovino izpostavlja neskladnim ali celo popolnoma različnim političnim odločitvam držav članic. Poleg tega lahko trgovci dosežejo potrošnike prek meja držav članic. To lahko povzroči težave, ki jih nacionalni zakonodajalci in regulatorji ne morejo ločeno obravnavati.

Ta predlog spreminja obstoječa pravila EU o varstvu potrošnikov. Direktiva 2005/29/ES zagotavlja popolno uskladitev nacionalnih pravil o nepoštenih poslovnih praksah, ki škodijo

²⁵ Sporočilo Komisije „Zaprte zanke – akcijski načrt EU za krožno gospodarstvo“, COM(2015) 614 final z dne 2. decembra 2015: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0614>.

²⁶ Svetovna trgovinska organizacija, statistika mednarodne trgovine 2015: https://www.wto.org/english/res_e/statistics_e/its2015_e/its2015_e.pdf.

ekonomskim interesom potrošnikov. Direktiva 2011/83/EU v bistvu določa popolnoma usklajena pravila o obveznostih glede predpogodbenih informacij in o pravicah do odstopa za potrošniške pogodbe. Nova nacionalna zakonodaja v okviru teh direktiv bi bila v nasprotju s popolnoma usklajenim pravnim redom EU, ki je že v veljavi.

Vseevropska narava težave, ki zahteva ustrezno izvršilno ukrepanje na ravni EU, je še posebej očitna v primeru nezakonitih praks, ki vplivajo na potrošnike v več državah članicah EU hkrati. Takšne močno razširjene kršitve pravic potrošnikov so zdaj zakonsko določene s spremenjeno uredbo o sodelovanju na področju varstva potrošnikov, ki določa trden postopkovni okvir za sodelovanje med nacionalnimi izvršilnimi organi. Za popolno učinkovitost uveljavljanje po vsej EU temeljiti tudi na skupnem in enotnem materialnem pravnem okviru. Uresničevanje pravic potrošnikov in možnosti za nadomestilo v EU ne morejo postati učinkovitejše z ukrepi, ki jih izvajajo izključno države članice same.

Za spletno trgovino se zdi, da na nacionalni ravni ni mogoče zadostno obravnavati težav, s katerimi se srečujejo potrošniki. Veliko spletnih trgov in ponudnikov digitalnih storitev trguje po vsej Evropi in v tujini.

Preverjanje ustreznosti in ocena direktive o pravicah potrošnikov sta potrdila, da je potrošniški in tržni pravni red EU pripomogel k visoki ravni varstva potrošnikov po vsej EU. Pomagal je tudi izboljšati delovanje notranjega trga in znižati stroške za podjetja, ki prodajajo izdelke in storitve v tujini. Podjetja, ki prodajajo svoje izdelke in storitve v drugih državah članicah EU, imajo koristi od usklajene zakonodaje, ki olajša čezmejno prodajo potrošnikom v drugih državah članicah EU.

Zlasti Direktiva 2005/29/ES je nadomestila razhajajoče predpise po vsej EU s tem, ko je zagotovila enoten pravni okvir v vseh državah članicah. Njen horizontalni, načelno zasnovan pristop nudi koristen in prilagodljiv vseevropski okvir, medtem ko je uvedba črnega seznama pomagala odpraviti nepoštene prakse na različnih nacionalnih trgih. Podobno je Direktiva 2011/83/EU znatno prispevala k delovanju notranjega trga in zagotovila visoko skupno raven varstva potrošnikov z odpravo razlik med nacionalnimi zakonodajami v zvezi s pogodbami med podjetji in potrošniki. Povečala je pravno varnost trgovcev in potrošnikov, zlasti tistih, ki se ukvarjajo s čezmejno trgovino. Zaupanje potrošnikov se je v zadnjih letih znatno povečalo zlasti na rastočem trgu čezmejne e-trgovine²⁷.

V poročilu o preverjanju ustreznosti je bilo navedeno, da so največji prispevek potrošniškega prava EU njegova skupna usklajena pravila. Ta pravila nacionalnim izvršilnim organom omogočajo učinkovitejše obravnavanje čezmejnih kršitev, ki škodijo potrošnikom v več državah članicah. Brez nadaljnjih ukrepov na ravni EU, ki bi zagotovili, da so globe „učinkovite, sorazmerne in odvračilne“, obstoječi različni nacionalni sistemi glob verjetno ne bi zadostovali, da bi se zagotovila poštena konkurenca trgovcem, ki izpolnjujejo zahteve, in bi spodkopali sodelovanje pri izvrševanju v okviru spremenjene uredbe o sodelovanju na področju varstva potrošnikov. Vzpostavitev bolj poštene konkurence s približevanjem nacionalnih pravil o globah bi bolje uskladila tudi potrošniško pravo EU s kazenskimi okviri

²⁷

Glede na pregled stanja razmer za potrošnike iz leta 2017 se je med leti 2012 in 2016 delež potrošnikov, ki so se počutili varne pri spletnem nakupu blaga ali storitve od trgovcev na drobno ali ponudnikov storitev v drugi državi članici EU, povečal za 24 odstotnih točk in dosegel 58%.

zakonodaje EU o konkurenci in varstvu podatkov. Sinergije med temi tremi področji, zlasti pri usklajevanju dejavnosti izvrševanja, so na ravni EU vse bolj priznane²⁸.

V skladu z načelom subsidiarnosti je tudi, da se v okviru Direktive 2005/29/ES pojasni, da imajo države članice pravico sprejemati določbe za varstvo legitimnih interesov potrošnikov pred nenaročenimi obiski za namene neposrednega trženja ali komercialnimi izleti, kadar so take omejitve upravičene iz razlogov javnega reda ali varstva zasebnosti, saj bo to državam članicam zagotovilo možnost urejanja na področju, na katerem je vpliv na enotni trg zelo omejen.

- **Sorazmernost**

Ukrepi v predlogu so sorazmerni s cilji izboljšanja skladnosti s potrošniškim pravom ter posodobitve in zmanjšanja bremena.

Kar zadeva kazni, predlog usklajuje minimalno višino kazni, in sicer tako, da od držav članic zahteva, da uvedejo globe, ki temeljijo na prometu trgovca, samo za močno razširjene kršitve in močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije, če je takšno usklajevanje nedvomno potrebno za zagotovitev usklajenosti kazni, ki jih zahteva spremenjena uredba o sodelovanju na področju varstva potrošnikov. Za vse druge kršitve se predlog omejuje le na vzpostavitev neizčrpnih meril, ki jih je treba upoštevati pri uporabi specifičnih kazni. Za te druge kršitve predlog ne usklajuje kazni in celo jasno navaja, da ta merila ne veljajo nujno za manjše kršitve.

V zvezi z zahtevo na področju posameznih pravnih sredstev za kršitve Direktive 2005/29/EU predlog državam članicam omogoča nekaj manevrskega prostora glede posebnih pravnih sredstev, ki jih je treba dati na voljo. Predlog zahteva le minimalno pogodbeno pravno sredstvo prekinitve pogodbe in nepogodbeno pravno sredstvo nadomestila za škodo. To sta trenutno najpogostejši pravni sredstva v nacionalnem civilnem pravu držav članic.

Sorazmernost predlagane razširitve Direktive 2011/83/EU na digitalne storitve, ki niso zagotovljene proti denarnemu plačilu, je zagotovljena z uskladitvijo področja uporabe z direktivo o digitalni vsebini in izvzetjem pogodb za digitalne storitve, v okviru katerih potrošnik zgolj posreduje osebne podatke, iz nekaterih uradnih zahtev Direktive 2011/83/EU, ki so pomembne le za pogodbe proti plačilu, tj. zahteve po pridobitvi soglasja potrošnika za takojšnje opravljanje storitev, ki ima posledice le v smislu denarnega plačila za storitve, zagotovljene v odstopnem roku in pred uveljavitvijo pravice do odstopa od pogodbe.

Predlagane spremembe pravil o spletnih trgih so sorazmerne v smislu, da spletnim trgovcem ne nalagajo nobene obveznosti spremljanja ali preverjanja resničnosti informacij, ki jih zagotovi tretji dobavitelj o svojem statusu trgovca ali netrgovca. Spremembe zato temeljijo na lastni izjavi in naloga trga je zagotoviti, da tretji dobavitelji te informacije zagotovijo na spletnem mestu in jih nato posredujejo potrošniku. Kar zadeva preglednost razvrščanja, mora spletni trg navesti glavne parametre za razvrščanje ponudb, ne da bi bila predpisana posebna privzeta merila za razvrščanje.

²⁸ Evropski parlament je 14. marca 2017 sprejel resolucijo o „posledicah masovnih podatkov za temeljne pravice: zasebnost, varstvo podatkov, nediskriminacija, varnost in kazenski pregon“, ki vključuje poziv k „tesnejšemu sodelovanju in usklajevanju med različnimi zakonodajalci in nadzornimi konkurenti, organi za varstvo potrošnikov in varstvo podatkov na nacionalni ravni in na ravni EU“. Evropski nadzornik za varstvo podatkov je predlagal vzpostavitev digitalne klirinške hiše, ki bi združevala agencije, pristojne za konkurenco, varstvo potrošnikov in podatkov, bila pripravljena izmenjavati informacije in razpravljati o tem, kako najbolje uresničevati pravila v interesu posameznika. „Klirinška hiša“ se je prvič srečala 29. maja 2017.

Predlog prav tako krepi sorazmernost zakonodaje z zmanjševanjem regulativnih stroškov za trgovce, če to ne ogroža cilja zakonodaje, kot velja v primeru dveh identificiranih obveznosti trgovcev glede pravice do odstopa od pogodbe in predlaganih ukrepov za zmanjšanje bremena zaradi obveznosti glede informacij. Pričakuje se, da bodo takšne spremembe, ki odpravljajo nepotrebno breme, še posebej koristne za mala podjetja.

- **Izbira instrumenta**

Ker ta predlog spreminja štiri obstoječe direktive, je najprimernejši instrument direktiva.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene in preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje**

Ta predlog temelji na ugotovitvah preverjanja ustreznosti potrošniškega in tržnega prava EU ter ocene direktive o pravicah potrošnikov, objavljenih maja 2017.

Pri preverjanju ustreznosti je bilo ugotovljeno, da večina vsebinskih določb zadevnih direktiv v celoti ustreza svojemu namenu. Čeprav so določbe o zaščiti potrošnika določene tudi v številnih instrumentih EU, ki veljajo za posamezne sektorje, je bilo pri preverjanju ustreznosti ugotovljeno, da se proučene splošne direktive in zakonodaja EU o varstvu potrošnikov, ki se nanaša na posamezne sektorje, dopolnjujejo. Pri preverjanju ustreznosti je bilo ugotovljeno tudi, da se zainteresirane strani v veliki meri strinjajo, da kombinacija splošnih in sektorskih pravil zagotavlja jasen in skladen pravni okvir EU.

Vendar je preverjanje ustreznosti pokazalo, da učinkovitost pravil ovirajo: (a) dejstvo, da se trgovci in potrošniki ne zavedajo teh podatkov, in (b) nezadostne možnosti izvrševanja in možnosti za potrošnike. V zvezi s tem predlogom so bili v okviru preverjanja ustreznosti priporočeni prihodnji ukrepi za izboljšanje skladnosti s krepitvijo izvrševanja in olajšanjem dodelitve nadomestil potrošniku, zlasti s povečanjem odvračilnega učinka kazni za kršitve potrošniškega prava in uvedbo potrošniških pravnih sredstev v primerih, ko so potrošniki žrtve nepoštenih poslovnih praks, ki krši Direktivo 2005/29/ES. V okviru preverjanja ustreznosti sta bila priporočena tudi posodobitev regulativnega okolja in zmanjšanje regulativnih bremen z odpravo neupravičenih podvajanj obveznosti glede informacij med Direktivo 2005/29/ES in Direktivo 2011/83/EU.

Ocena direktive o pravicah potrošnikov je pokazala, da je Direktiva 2011/83/EU pozitivno prispevala k delovanju notranjega trga med podjetji in potrošniki ter zagotovila visoko skupno raven varstva potrošnikov. Vendar so bile ugotovljene nekatere vrzeli v pravilih, zlasti zaradi razvoja v digitalnem gospodarstvu. Ocena je izpostavila številna področja, na katerih bi zakonodajne spremembe lahko bile pomembne, vključno z naslednjimi:

- (a) preglednost transakcij na spletnih trgih;
- (b) uskladitev pravil, ki urejajo pogodbe o digitalnih vsebinah, s pravili za „brezplačne“ digitalne storitve (kot sta shranjevanje v oblaku in spletna pošta);
- (c) poenostavitev nekaterih obveznosti glede informacij iz Direktive 2005/29/ES in Direktive 2011/83/EU, ki se prekrivajo;
- (d) zmanjšanje bremena trgovcev, zlasti malih in srednjih podjetij, na področju pravice do odstopa od prodaje na daljavo in zunaj poslovnih prostorov glede: (1) pravice potrošnika, da vrne tudi blago, ki je bilo pretirano uporabljeno, in (2) obveznosti vračila kupnine potrošniku še pred prejemom vrnjenega blaga od potrošnika;

(e) posodobitev sredstev komuniciranja med trgovci in potrošniki.

V okviru ocene so bile kot nadaljnji ukrepi priporočene tudi nadaljnje dejavnosti za ozaveščanje in smernice.

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Pri pripravi predloga se je Komisija posvetovala z zainteresiranimi stranmi prek:

- mehanizma povratnih informacij o začetni oceni učinka,
- spletnega javnega posvetovanja,
- ciljno usmerjenega posvetovanja odbora za mala in srednja podjetja,
- ciljno usmerjenih posvetovanj z državami članicami in drugimi zainteresiranimi stranmi prek anket ter srečanj z mrežami organov držav članic v okviru Generalnega direktorata za pravosodje in potrošnike ter potrošniškimi organizacijami,
- posvetovanja z zainteresiranimi potrošniki in podjetji prek strokovne skupine zainteresiranih strani REFIT.

Cilj posvetovanj je bil zbrati kakovostne in količinske dokaze od ustreznih zainteresiranih skupin (potrošnikov, potrošniških združenj, podjetij, poslovnih združenj, organov držav članic, pravnih strokovnjakov) in širše javnosti. Težko je bilo doseči specifične vrste podjetij, kot so spletni trgi in ponudniki „brezplačnih“ digitalnih storitev. Posvetovanja so bila objavljena na rednih srečanjih, Twitterju, Facebooku in po e-pošti mrežam Generalnega direktorata za pravosodje in potrošnike ter v govorih komisarja in drugih visokih uradnikov Komisije.

Predlog temelji tudi na posvetovalnih dejavnostih, ki so bile opravljene v okviru preverjanja ustreznosti in ocene direktive o pravicah potrošnikov²⁹.

Ukrepi, vključeni v predlog, imajo različne ravni podpore zainteresiranih strani. Javno posvetovanje je pokazalo, da številna potrošniška združenja in javni organi podpirajo, da se najvišja raven kazni izrazi kot odstotek prometa trgovca. Vendar se je s to zamislijo strinjalo le nekaj poslovnih združenj. Nasprotno pa je v okviru posvetovanja odbora za MSP kar 80 % anketirancev menilo, da je najbolj sorazmeren, učinkovit in odvrčilen način za določitev najvišje ravni kazni ta, da se slednje izrazijo kot odstotek prometa trgovca, po možnosti v kombinaciji z absolutnim zneskom, kar je višje.

V javnem posvetovanju je velika večina javnih organov, potrošniških združenj in potrošnikov, ki so se odzvali, izjavila, da je treba uvesti vseevropsko pravico do pravnih sredstev v skladu z Direktivo 2005/29/ES, da bi se zagotovilo, da bi se trgovci bolje držali pravil o varstvu potrošnikov. Vendar pa je bila podpora tej zamisli nizka med poslovnimi združenji (35%) in posameznimi podjetji (31%). V posvetovanju odbora za MSP se je 87% anketirancev zavzemalo za uvedbo vseevropske pravice do pravnih sredstev v skladu z Direktivo 2005/29/ES.

Številne zainteresirane strani so podprle nove zahteve glede preglednosti za pogodbe, sklenjene na spletnih trgih. Potrošniška združenja, javni organi, posamezniki ter večina

²⁹ Za več informacij o teh posvetovalnih dejavnostih, ki so bile opravljene za preverjanje ustreznosti in oceno direktive o pravicah potrošnikov, glej priloge k poročilu o preverjanju ustreznosti in priloge k delovnemu dokumentu služb Komisije o direktivi o pravicah potrošnikov, ki so na voljo na: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=59332.

podjetij in poslovnih združenj se strinjajo, da bi morali potrošniki, ki kupujejo na spletnih trgih, prejeti informacije o identiteti in statusu dobavitelja. Prav tako se strinjajo, da bi to povečalo zaupanje potrošnikov. Tudi številna mala in srednja podjetja podpirajo zahteve po obveščanju potrošnikov o identiteti in pravnem statusu pogodbenega partnerja. Preglednost so podprla tudi poslovna združenja. Nekateri večji spletni trgi so poročali, da bi nova pravila zmanjšala stroške, medtem ko se drugi niso mogli opredeliti.

Večina zainteresiranih strani je podprla razširitev Direktive 2011/83/EU, da bi zajemala digitalne storitve, pri katerih ni bilo denarnega plačila. Trgovci so podprli uvedbo obveznosti glede informacij za boljše obveščanje potrošnikov, vendar so bili razdeljeni glede uvedbe pravice do odstopa za te digitalne storitve. Poslovna združenja niso podprla uvedbe pravice do odstopa za digitalne storitve, kjer denarnega plačila ni bilo.

Poslovna združenja so podprla, da se iz Direktive 2005/29/ES črtajo obveznosti glede informacij, ki se prekrivajo z obveznostmi glede predpogodbenih informacij iz Direktive 2011/83/EU. Potrošniška združenja so bila proti črtanju obveznosti glede informacij v teh primerih. Večina javnih organov je menila, da obveščanje potrošnikov o ravnanju s pritožbami na stopnji oglaševanja ni pomembno.

Zainteresirane strani so v veliki meri podprle, da se sedanja zahteva za trgovce, da predložijo e-poštni naslov, nadomesti s tehnološko nevtralno navedbo sredstva spletnega komuniciranja. Zainteresirane strani so v veliki meri podprle tudi, da se v Direktivi 2011/83/EU črta navedba številke faksa.

V javnem posvetovanju je 35% spletnih podjetij poročalo, da so zaradi zgoraj navedenih specifičnih obveznosti trgovcev, ki so povezane s pravico do odstopa, imela znatne težave. Večina poslovnih združenj je potrdila, da se trgovci srečujejo z nesorazmernim/nepotrebnim bremenom, ki izhaja iz teh obveznosti. V posvetovanju odbora za MSP je skoraj polovica samozaposlenih, mikro ali malih podjetij, ki potrošnikom prodajajo na spletu, poročala o nesorazmernih bremenih. Vendar pa večina potrošniških združenj, javnih organov in posameznikov ni podprla odprave obveznosti teh trgovcev.

• Ocena učinka

Ta predlog temelji na oceni učinka³⁰. Odbor za regulativni nadzor je 12. januarja 2018 najprej izdal negativno mnenje s celovitimi pripombami. Po znatni spremembi prvotnega osnutka je 9. februarja 2018 podal pozitivno mnenje z nadaljnjimi pripombami³¹. Priloga I k oceni učinka pojasnjuje, kako so bile njegove pripombe obravnavane.

Ocena učinka ločeno obravnava možnosti za izboljšanje skladnosti z zakonodajo o varstvu potrošnikov na eni strani ter možnostmi v zvezi s posodobitvijo in zmanjšanjem bremena po drugi strani.

Za izboljšanje skladnosti so bile poleg izhodiščnega scenarija obravnavane tri možnosti, in sicer:

- (1) da se samo povečata odvrtačilnost in sorazmernost javnega izvrševanja s strožjimi pravili o kaznih in učinkovitejšim postopkom z opustitveno tožbo;
- (2) da se ukrepom pod točko (1) doda potrošnikova pravica do posameznih pravnih sredstev;

³⁰ SWD(2018) 96.

³¹ SEC(2018) 185.

- (3) da se ukrepom pod točkama (1) in (2) dodajo ukrepi kolektivnih pravnih sredstev za potrošnike.

Najprimernejša možnost je bila možnost 3, ki je združevala vse ukrepe. Ta predlog obravnava dele najprimernejše možnosti v zvezi s strožjimi pravili o kaznih in pravicah potrošnikov do posameznih pravnih sredstev za kršitve Direktive 2005/29/ES. Elemente, povezane z opustitvenimi tožbami in kolektivnimi pravnimi sredstvi, obravnava vzporedni predlog o zastopniških tožbah za varstvo kolektivnih interesov potrošnikov in razveljavitvi Direktive 2009/22/ES.

Kar zadeva kazni, bo predlog poenostavil uporabo kazni po vsej EU. To bo zagotovljeno s seznamom skupnih, neizčrpnih meril za ocenjevanje resnosti kršitev (razen manjših). Izvršilni organi bi morali upoštevati ta merila pri odločanju o naložitvi in višini kazni. Če je naložena kazen globa, bi morali organi pri določanju zneska globe upoštevati promet in čisti dobiček trgovca ter morebitne globe, naložene za enake ali podobne kršitve v drugih državah članicah. V primerih „močno razširjenih kršitev“ in „močno razširjenih kršitev z razsežnostjo Unije“, kot so opredeljene v spremenjeni uredbi o sodelovanju na področju varstva potrošnikov, bi bilo treba globe uvesti kot obvezni element kazni, države članice pa bi morale za takšne kršitve določiti najvišjo globo na ravni, ki znaša najmanj 4 % letnega prometa trgovca.

V zvezi s posameznimi pravnimi sredstvi predlog od držav članic zahteva, da zagotovijo, da imajo potrošniki, ki so oškodovani zaradi nepoštenih poslovnih praks, dostop do vsaj pogodbenega pravnega sredstva odpovedi pogodbe in nepogodbenega pravnega sredstva odškodnine za škodo. Zlasti sporno ravnanje v aferi „Dieselgate“ (kjer so proizvajalci avtomobilov v avtomobile vgradili tehnologijo, da bi goljufali pri preizkusih emisij izpušnih plinov) je pokazalo, da so lahko nepogodbena pravna sredstva, kot je zunajsodna pravica do odškodnine za škodo, včasih pomembnejša za potrošnike kot pogodbeni. V zadevi Dieselgate številni potrošniki niso mogli zahtevati pravnih sredstev niti v državah članicah, ki že zagotavljajo sredstva za žrtve nepoštenih poslovnih praks. To je zato, ker so sredstva, ki so na razpolago, le pogodbeni. Pravna sredstva se torej lahko uporabijo le proti pogodbenim partnerjem potrošnikov, ki so v tem primeru običajno prodajalci avtomobilov in ne proizvajalci avtomobilov.

V zvezi s stroški teh ukrepov bi lahko bilo nekaj začetnih stroškov seznanitve za trgovce. Vendar pa je večina anketirancev v okviru posvetovanja odbora za MSP navedla, da okrepitev kazni ne bi vplivala na njihove stroške. Pri posameznih pravnih sredstvih je mediana ocenjenih enkratnih stroškov, kot so stroški za pravno svetovanje, navedenih v okviru navedenega posvetovanja, znašala 638 EUR. Mediana predvidenih letnih tekočih stroškov je znašala 655 EUR. V javnem posvetovanju je večina javnih organov navedla, da se bodo stroški upravne in sodne izvršbe povečali, če bodo pravila o kaznih strožja. To bi pomenilo tudi nekaj začetnih stroškov za nacionalne organe in sodišča za seznanitev z uvedbo pravic do posameznih pravnih sredstev. Noben javni organ ni predložil ocen o povečanih ali zmanjšanih stroških izvrševanja. Stroški javnih izvršilnih organov in sodišč vključujejo morebitno povečanje števila izvršilnih in sodnih zadev. Vendar pa se bodo ti stroški verjetno pokrili s pričakovanim splošnim zmanjšanjem kršitev potrošniškega prava EU zaradi povečanega odvračilnega učinka strožjih kazni in pravnih sredstev.

Zaradi predloga bi zaradi večje usklajenosti pravil prihranili tudi trgovci, ki trgujejo čezmejno. Zlasti bi se povečala jasnost glede morebitnih posledic za trgovce v primeru neskladnosti. To bi vodilo do manjših in natančnejših stroškov ocene tveganja.

V zvezi s posodobitvijo in zmanjšanjem bremena so bile v okviru ocene učinka ocenjene možnosti za (a) preglednost spletnih trgov, (b) varstvo potrošnikov v zvezi z digitalnimi storitvami, ki niso zagotovljene proti denarnemu plačilu, in (c) ukrepe za zmanjšanje

bremena, o katerih se razpravlja v naslednjem razdelku o ustreznosti in poenostavitvi predpisov.

V zvezi s preglednostjo spletnih trgov so bile v okviru ocene učinka ocenjene možnosti za spodbujanje samoregulacije, koregulacije in zakonodajnih sprememb Direktive 2011/83/EU, ki nalagajo dodatne obveznosti glede informacij na spletnih trgih. Na ciljno usmerjenih in javnih posvetovanjih je zelo malo anketirancev podalo kakovostne ocene stroškov. Nekateri večji spletni trgi so poročali, da bi nova popolnoma usklajena pravila o preglednosti zagotovila določeno znižanje stroškov, medtem ko drugi niso vedeli, ali bi do tega prišlo. Od štirih spletnih trgov, ki so se odzvali na vprašanje o stroških, sta dva navedla, da bi bili stroški za izpolnjevanje novih obveznosti glede informacij (enkratni in tekoči stroški) razumni, enemu se niso zdeli razumni in eden ni vedel.

Razširitev direktive o pravicah potrošnikov na „brezplačne“ digitalne storitve predstavlja zakonodajno pojasnilo, ki bi podjetjem povzročilo zmerne stroške zaradi prilagoditve njihovega spletnega mesta/vmesnika. Mala in srednja podjetja so ocenila, da je mediana letnih stroškov, ki bi izhajali iz razširitve Direktive 2011/83/EU za pokritje digitalnih storitev, ki niso bile zagotovljene proti plačilu, 33 EUR za obveznosti glede predpogodbenih informacij in 50 EUR za pravico do odstopa od pogodbe.

Sprememba Direktive 2005/29/ES, ki navaja, da lahko države članice sprejmejo določbe za varstvo legitimnih interesov potrošnikov za posebej agresivne ali zavajajoče tržne ali prodajne prakse v zvezi z nenaročenimi obiski trgovcev na domu potrošnika ali komercialnimi izleti, ki jih organizira trgovec z namenom ali učinkom promocije ali prodaje izdelkov potrošnikom, če so takšne omejitve utemeljene na podlagi javnega reda ali spoštovanja zasebnega življenja, je potrebna, da se razjasni odnos med Direktivo in nacionalnimi pravili o takšnih tržnih dejavnostih.

Nekatere države članice so uvedle prepovedi ali omejitve za posebne vrste prodaje zunaj poslovnih prostorov, na primer nenaročene prodaje od vrat do vrat, tudi zaradi varstva zasebnega življenja in javnega reda. Čeprav takšne omejitve nasprotujejo popolnoma usklajeni naravi Direktive 2005/29/ES, nimajo (ali pa so te zelo omejene) čezmejnih posledic (zaradi same narave prodaje zunaj poslovnih prostorov). Take omejitve torej ne bi imele nobenega pomembnega učinka na enotni trg. Predlagana sprememba bi priznala obstoječe stanje, ki obstaja v nekaterih državah članicah, ki so sprejele določene omejitve pri prodaji od vrat do vrat in/ali prodajnih izletih. Morebitni nadaljnji učinki bi bili odvisni od drugih držav članic, ki uporabljajo to možnost. Zato se je za razjasnitev možnosti držav članic, da uvedejo takšne omejitve, ki temeljijo na javnem redu ali varstvu zasebnosti potrošnikov, štelo, da nima neposrednega učinka na enotni trg in je v skladu z načelom subsidiarnosti.

Sprememba Direktive 2005/29/ES glede neenotne kakovosti izdelkov je potrebna, da se organom držav članic, ki so odgovorni za izvrševanje Direktive, zagotovi večja pravna jasnost. Komisija obravnava to vprašanje v smernicah z dne 25. maja 2016 o uporabi Direktive 2005/29/ES³², nedavno pa tudi v obvestilu z dne 26.9.2017 „o uporabi živilske zakonodaje EU in zakonodaje EU o varstvu potrošnikov pri vprašanju neenotne kakovosti izdelkov –posebni primer hrane“³³. Vendar izkušnje na področju izvrševanja kažejo, da bi bilo za nacionalne organe koristno opiranje na izrecen nabor določb. Ta je potreben, da se omogoči učinkovitejša obravnava poslovnih praks, ki vključujejo trženje izdelka kot enakega izdelku, ki se trži v več drugih državah članicah, če imajo ti izdelki bistveno drugačno sestavo

³² SWD(2016) 163 final.

³³ C(2017) 6532.

ali značilnosti, ki povzročijo ali bi lahko povzročili, da bi povprečni potrošnik sprejel odločitev o nakupu, ki je drugače ne bi sprejel.

- **Ustreznost in poenostavitev predpisov**

Ker je ta predlog pripravljen kot del programa REFIT, je bilo ugotavljanje regulativnih bremen pomemben del temeljnih ocen. Te so pokazale, da splošna potrošniška zakonodaja EU ni zelo obremenjujoča, tako v absolutnem smislu kot tudi v primerjavi z drugimi področji zakonodaje EU³⁴. Glede na velike koristi potrošniške zakonodaje EU pri varstvu potrošnikov in poenostavitvi enotnega trga je bil v okviru teh ocen ugotovljen le omejen obseg v smislu zmanjševanja bremena.

Ker ta predlog spreminja zakonodajo, ki velja za vse trgovce, vključno z mikropodjetji, ni nobenih bistvenih razlogov za izvzetje mikropodjetij iz uporabe tega predloga. Verjetno je, da bodo mikropodjetja imela koristi zlasti od predlaganih ukrepov za zmanjšanje bremena, povezanih s pravico do odstopa od pogodbe. To je zato, ker so ta podjetja zaradi trenutnih obveznosti manj prilagodljiva pri absorpciji izgub. Predlagana krepitev pravil o kaznih za močno razširjene kršitve in močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije bo verjetno manj vplivala na mikropodjetja, saj takšne kršitve običajno izvajajo večje družbe, ki nato postanejo predmet usklajenih izvršilnih ukrepov v okviru sodelovanja na področju varstva potrošnikov.

Prva sprememba v zvezi s pravico do odstopa od pogodbe ukine obveznost trgovca, da sprejme vrnitev blaga, tudi če so potrošniki pretirano uporabljali takšno blago. Mala in srednja podjetja so v povprečju poročala o letnih izgubah v višini 2 223 EUR (mediana 100 EUR), ki jih je povzročila trenutna obveznost, da sprejmejo takšno „pretirano preizkušeno blago“. Stališča poslovnih združenj in podjetij prav tako kažejo, da bodo imeli trgovci ter zlasti mala in srednja podjetja korist od zmanjšanja tega bremena. Kar zadeva obveznost trgovca, da potrošnikom povrne plačilo, preden je imel možnost, da vrnjeno blago preveri, so povprečne ocenjene letne izgube zaradi sedanjih pravil, o katerih se je poročalo v okviru posvetovanja odbora za MSP, znašale 1 212 EUR (mediana 0). Stališča poslovnih združenj in podjetij prav tako kažejo, da bodo imeli trgovci ter zlasti mala in srednja podjetja korist od zmanjšanja tega bremena.

Na voljo so bili zelo omejeni kakovostni podatki o odpravi obveznosti trgovca, da zagotovi informacije o ravnanju s pritožbami v fazi oglaševanja. Vendar pa stališča, ki so jih izrazila poslovna združenja, kažejo na znatne prihranke za podjetja. Kar zadeva odpravo obveznosti trgovcev, da prikažejo svojo številko faksa in omogočijo sodobnejša komunikacijska sredstva (na primer spletni obrazec) namesto elektronskega naslova, dejstvo, da mnogi trgovci že ponujajo te sodobnejše načine komuniciranja s potrošniki (vzporedno z elektronskim naslovom), kaže na to, da so ti učinkovitejši od e-pošte. Odstranitev obveznosti prikaza številke faksa ne sme vplivati na stroške, saj so to trenutno obvezne informacije le za tiste redke trgovce, ki v komunikaciji s potrošniki morda še vedno uporabljajo faks.

Vse spremembe predloga so pripravljene v tehnološko nevtralnem načinu, da se zagotovi, da jih tehnološki razvoj ne prehitijo. Obstoječa opredelitev „spletnih trgov“ se zato v drugi zakonodaji EU posodablja, da se odstranijo specifične navedbe konkretne tehnologije, na primer „spletna mesta“, in da se zagotovi njena primernost za prihodnost. Razširitev Direktive 2011/83/EU na digitalne storitve, ki niso zagotovljene za denarno plačilo, bi obravnavala sedanje stanje digitalnih transakcij za potrošnike z vsebinsko nevtralnimi in za prihodnost primernimi pravili. To bi dopolnilo pravila EU o varstvu podatkov. Sprememba pravil o komunikacijskih sredstvih iz Direktive 2011/83/EU bo tehnološko nevtralna in zato tudi

³⁴ Za dodatne informacije glej poglavje 6.2.4. poročila o oceni ustreznosti.

primerna za prihodnost. To je zato, ker se bo sklicevala na druga sredstva spletnega komuniciranja, ki potrošniku omogočajo, da ohrani vsebino komunikacije, in ne na določeno tehnologijo.

- **Temeljne pravice**

Predlog je v skladu s členom 38 Listine o temeljnih pravicah, po katerem mora EU zagotoviti visoko raven varstva potrošnikov. Merila za (a) izboljšanje skladnosti z zakonodajo o varstvu potrošnikov in (b) posodobitev pravil o varstvu potrošnikov za spletne trge in digitalne storitve povečujejo raven varstva potrošnikov. Izboljšane možnosti za posamezne odškodninske tožbe proti nepoštenim poslovnim praksam bi prav tako prispevale k zagotovitvi pravice do učinkovitega pravnega sredstva, določene v členu 47 Listine. Poleg tega predlog spoštuje pravico do varstva osebnih podatkov posameznikov, določeno v členu 8 Listine, in pravico držav članic, da omejijo posebne oblike in vidike prodaje zunaj poslovnih prostorov, da bi zagotovili spoštovanje zasebnega življenja potrošnikov v skladu s členom 7 Listine.

Ukrepi za zmanjšanje bremena za (a) pravico do odstopa od pogodbe, (b) poenostavitev obveznosti glede informacij in (c) posodobitev komunikacijskih sredstev bodo prispevali k izvajanju člena 16 Listine, ki zagotavlja svobodo gospodarske pobude v skladu s pravom EU ter nacionalnimi zakoni in praksami. Hkrati pa poenostavitev obveznosti glede informacij in posodobitev komunikacijskih sredstev ne bosta povzročili znatnega zmanjšanja varstva potrošnikov. Poleg tega ukrepi glede pravice do odstopa predstavljajo bolj uravnotežene pravice in obveznosti trgovcev in potrošnikov. To je zato, ker bodo ti ukrepi odpravili neupravičena bremena, hkrati pa bodo vplivali samo na majhen delež potrošnikov.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Za proračun EU ni proračunskih posledic.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Izvedbeni načrti in ureditve spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Komisija bo ocenila učinkovitost, ustreznost, skladnost in dodano vrednost EU za ta poseg v skladu s kazalniki, opredeljenimi v oceni učinka. Ti kazalniki so lahko podlaga za oceno, ki bi jo bilo treba predložiti najpozneje pet let po začetku uporabe, da se zagotovi, da je na voljo dovolj podatkov po popolni uvedbi v vseh državah članicah.

Obsežni statistični podatki o spletni trgovini v EU in, natančneje, o spletni trgovini na drobno so na voljo v podatkovni bazi Eurostat. Ti podatki bi se lahko uporabili kot primarni vir podatkov za oceno. Ta bo dopolnjena z reprezentativnimi anketami s potrošniki in trgovci na drobno v EU, ki se redno izvajajo v okviru pregleda stanja na področju potrošnikov, ki se objavlja vsaki dve leti. Pri teh anketah se proučujejo izkušnje in dožemanja, ki sta pomembna dejavnika, ki vplivata na vedenje potrošnikov in podjetij na enotnem trgu. Spremljanje bo vključevalo tudi javno posvetovanje in ciljno usmerjene ankete s posebnimi skupinami zainteresiranih strani (potrošniki, usposobljeni subjekti, spletni trgi, trgovci, ki zagotavljajo digitalne storitve brez denarnega plačila). Zlasti kar zadeva poslovni vidik, bo spremljanje potekalo prek ankete med trgovci na drobno, ki se redno izvaja za pregled stanja razmer za potrošnike, ter ciljno usmerjenih anket med spletnimi trgi in ponudniki „brezplačnih“ digitalnih storitev.

To zbiranje podatkov bo podlaga tudi za poročanje Komisije o prenosu in izvajanju. Poleg tega bo Komisija še naprej tesno sodelovala z državami članicami in vsemi zadevnimi zainteresiranimi stranmi za spremljanje učinkov možnega zakonodajnega akta. Da bi omejili dodatno upravno breme za države članice in zasebni sektor zaradi zbiranja informacij, ki se uporabljajo za spremljanje, se predlagani kazalniki spremljanja opirajo na obstoječe vire podatkov, kadar koli je to mogoče.

Namen zbiranja podatkov bo natančneje opredeliti obseg, v katerem bi lahko spremembe kazalnikov pripisali predlogu. Na primer, med tem ko bi se moralo pričakovati, da bodo potrošniki s tem, ko bodo imeli enake pravice po vsej EU, bolj samozavestni pri uveljavljanju svojih pravic v čezmejnih transakcijah in da bo to prispevalo k zmanjšanju škode za potrošnike, bodo na delež potrošnikov, ki prejmejo učinkovita pravna sredstva, vplivali tudi drugi dejavniki. Takšni pomembni dejavniki so opisani zgoraj pod opisom težav. Ankete, ki so bile opravljene za pregled stanja razmer na področju potrošnikov, določajo časovne vrste pri večini kazalnikov, kar načeloma (s pomočjo statistične analize) omogoča prepoznavanje učinka določene politične pobude iz širših trendov.

- **Pojasnjevalni dokumenti (za direktive)**

Ker predlog uvaja posebne spremembe štirih obstoječih direktiv, bi morale države članice predložiti Komisiji besedila posebnih sprememb nacionalnih določb ali, če takih sprememb ni, pojasniti, katera posebna določba nacionalnega prava že uvaja spremembe, določene v predlogu.

- **Natančna pojasnitev posameznih določb predloga**

Člen 1 – Spremembe Direktive 2005/29/ES

Člen 1 predloga spreminja Direktivo 2005/29/ES v dveh glavnih točkah, in sicer uvaja pravico do individualnih pravnih sredstev za potrošnike in krepi pravila o kaznih. Predlog prav tako pojasnjuje uporabo veljavnih pravil Direktive v zvezi s prikritim oglaševanjem in zavajajočim oglaševanjem izdelkov z neenotno kakovostjo. Predlog obravnava tudi vprašanje nacionalnih pravil v zvezi s posebnimi oblikami prodaje zunaj poslovnih prostorov.

V zvezi s **posameznimi pravnimi sredstvi za potrošnike** se v Direktivo 2005/29/ES vstavi nov člen 11a, ki zahteva, da države članice zagotovijo, da so nekatere posebne vrste pogodbenih in nepogodbenih pravnih sredstev za kršitve Direktive 2005/29/ES na voljo v nacionalnem pravu. Z uvedbo pravice do individualnih pravnih sredstev v navedeni direktivi bi lahko žrtve nepoštenih poslovnih praks ukrepale proti trgovcem in rešile težave, ki jih ti trgovci povzročajo.

Kar zadeva **kazni**, je v členu 13 Direktive uveden seznam skupnih, neizčrpnih meril za oceno teže kršitve (razen manjših). Izvršilni organi bi morali upoštevati ta merila pri odločanju o naložitvi in višini kazni. Če je naložena kazen globa, bi morali organi pri določanju zneska globe upoštevati promet in čisti dobiček trgovca ter morebitne globe, naložene za enake kršitve v drugih državah članicah. Poleg tega morajo države članice za „močno razširjene kršitve“ in „močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije“, kot so opredeljene v Uredbi (EU) 2017/2395, v svojem nacionalnem pravu določiti, da najvišji znesek globe, če je določen, znaša vsaj 4 % prometa trgovca, ki je storil kršitev, v zadevni državi članici ali državah članicah. Kjer pristojni nacionalni organi, ki so vključeni v usklajene ukrepe v okviru sodelovanja na področju varstva potrošnikov, imenujejo en pristojni organ za naložitev enotne globe, to pomeni, da mora najvišji znesek globe znašati vsaj 4 % skupnega prometa trgovca v vseh zadevnih državah članicah.

Kar zadeva **prikrito oglaševanje**, potrošniki, ki uporabljajo digitalne aplikacije, kot so spletni trgi, orodja za primerjavo, trgovine z aplikacijami ali iskalniki, pričakujejo „naravne“ ali „organske“ rezultate iskanja na podlagi njihove pomembnosti za iskalne poizvedbe, ne pa na podlagi plačila s strani tretjih oseb. Kot je izpostavljeno tudi v smernicah o Direktivi 2005/29/ES iz leta 2016, rezultati iskanja pogosto vsebujejo „plačane umestitve“, pri katerih tretje osebe plačajo za boljšo uvrstitev, ali „plačano vključitev“, pri kateri tretje osebe plačajo za vključitev v seznam zadetkov iskanja. Plačane umestitve in plačana vključitev pogosto sploh niso navedene ali pa so navedene samo na dvoumen način, ki nikakor ni zlahka prepoznaven za potrošnike. Ustrezne določbe Direktive 2005/29/ES o prepovedi prikritega oglaševanja bi bilo zato treba razjasniti, da bi bilo jasno, da se nanašajo ne le na uredniško vsebino v medijih, ampak tudi na rezultate iskanja v odgovor na spletne poizvedbe potrošnikov.

Kar zadeva **posebne oblike prodaje zunaj poslovnih prostorov**, spremembe člena 3 Direktive državam članicam omogočajo, da sprejmejo predpise za varstvo legitimnih interesov potrošnikov v zvezi z agresivnim ali zavajajočim oglaševanjem ali prodajnimi praksami v smislu nenaročenih obiskov trgovca na potrošnikovem domu (tj. obiskov, ki niso opravljeni na zahtevo potrošnika, na primer s povabilom trgovca na dom) in komercialnih izletov, ki jih je organiziral trgovec z namenom ali učinkom oglaševanja ali prodaje izdelkov potrošnikom, če so te omejitve upravičene na podlagi javnega reda ali varstva zasebnosti. Za zagotovitev popolne preglednosti takšnih ukrepov bodo morale države članice o njih uradno obvestiti Komisijo, ki bo takšna obvestila javno objavila.

Kar zadeva **izdelke z neenotno kakovostjo**, sprememba člena 6(2) Direktive izrecno določa, da je poslovna praksa, ki vključuje trženje izdelka kot enakega izdelku, ki se trži v več drugih državah članicah, v katerih imajo ti izdelki bistveno drugačno sestavo ali značilnosti, ki povzročijo ali bi lahko povzročile, da povprečni potrošnik sprejme odločitev o nakupu, ki je drugače ne bi sprejel, zavajajoča poslovna praksa, ki bi jo morali pristojni organi oceniti in obravnavati od primera do primera v skladu z določbami Direktive.

Člen 2 – Spremembe Direktive 2011/83/EU o pravicah potrošnikov

Člen 2 tega predloga spreminja Direktivo 2011/83/EU v številnih točkah.

Spremembe člena 2 Direktive 2011/83/EU predvidevajo dodatne opredelitve digitalnih vsebin in digitalnih storitev ter zadevnih pogodb za dobavo teh izdelkov, ki so usklajene z opredelitvami pojmov v [direktivi o digitalni vsebini]. Te opredelitve bi v področje uporabe Direktive 2011/83/EU vnesle tudi pogodbe o opravljanju digitalnih storitev, pri katerih potrošnik ne plača z denarjem, temveč zagotavlja osebne podatke. V skladu s [predlogom direktive o digitalni vsebini] opredelitvi pojmov „pogodba o dobavi digitalne vsebine“ in „pogodba o opravljanju digitalnih storitev“ pojasnjujeta, da se pri odsotnosti denarnega plačila pravice in obveznosti iz Direktive 2011/83/EU ne uporabljajo, kadar osebne podatke, ki jih zagotovi potrošnik, trgovec obdeluje izključno za dobavo digitalne vsebine ali digitalne storitve ali za izpolnjevanje zakonskih zahtev ter kadar trgovec teh podatkov ne obdeluje za noben drug namen. Spremembe člena 2 uvajajo tudi pojem „spletni trg“, za katerega veljajo posebne dodatne obveznosti glede predpogodbenih informacij v skladu z novim členom 6a.

Člen 5 Direktive 2011/83/EU, ki se nanaša na obveznosti glede predpogodbenih informacij za pogodbe, ki niso sklenjene zunaj poslovnih prostorov, in pogodbe na daljavo, se spremeni zaradi doslednosti, da bi bile v zvezi z obveznostmi glede predpogodbenih informacij o interoperabilnosti in funkcionalnosti poleg že obstoječega pojma digitalnih vsebin zajete tudi na novo opredeljene digitalne storitve.

Člen 6 Direktive 2011/83/EU, ki se nanaša na obveznosti glede predpogodbenih informacij za pogodbe, sklenjene zunaj poslovnih prostorov, in pogodbe na daljavo, se spremeni zaradi doslednosti, da bi bile v zvezi z obveznostmi glede predpogodbenih informacij o interoperabilnosti in funkcionalnosti poleg že obstoječega pojma digitalnih vsebin zajete tudi na novo opredeljene digitalne storitve. Poleg tega se člen 6 spremeni tako, da se z odstranitvijo faksa s seznama možnih sredstev komuniciranja črta faks in da se trgovcem omogoči uporaba drugih spletnih komunikacijskih sredstev namesto tradicionalne elektronske pošte.

V Direktivo 2011/83/EU se vstavi nov člen 6a, ki določa posebne dodatne obveznosti glede predpogodbenih informacij za pogodbe, sklenjene na spletnih trgih, in sicer: (1) opis glavnih parametrov, ki določajo razvrščanje različnih ponudb, (2) ali je tretja oseba, ki ponuja izdelek, trgovec ali ne, (3) ali se pravice potrošnikov, ki izhajajo iz potrošniškega prava EU, uporabljajo za pogodbo in (4) če je pogodba sklenjena s trgovcem, kateri trgovec je odgovoren za zagotavljanje pravic potrošnikov, ki izhajajo iz potrošniškega prava EU, v zvezi s pogodbo.

Člen 7 Direktive 2011/83/EU, ki določa posebne formalne zahteve za pogodbe, sklenjene zunaj poslovnih prostorov, se spremeni tako, da določa, da se obveznost iz odstavka 3, po kateri bi trgovci morali pridobiti izrecno soglasje potrošnika za takojšnjo izvedbo storitev, uporablja le za storitve, ki se zagotavljajo proti plačilu. Ta sprememba je potrebna za razširitev področja uporabe Direktive tudi na digitalne storitve, ki se ne opravljajo proti plačilu, saj je obveznost izrecnega soglasja pomembna le pri izračunu denarnega nadomestila, ki ga mora potrošnik zagotoviti trgovcu za uporabo storitev v odstopnem roku, če se potrošnik odloči uveljavljati pravico do odstopa.

Člen 8 Direktive 2011/83/EU, ki določa posebne formalne zahteve za pogodbe, sklenjene na daljavo, se spremeni v več točkah. Najprej se v odstavku 4 vstavi določba za izključitev vzorčnega odstopnega obrazca iz obveznosti glede informacij, ki se zagotovijo prek sredstva komuniciranja na daljavo z omejenim prostorom ali časom za prikaz podatkov, ki se uporabi za sklenitev pogodbe, vključno s telefonskimi klici. To je potrebno, ker pisnega vzorčnega odstopnega vzorca potrošniku ni mogoče zagotoviti s telefonskim klicem, včasih pa ga ni mogoče na uporabniku prijazen način zagotoviti z nobenimi drugimi komunikacijskimi sredstvi iz člena 8(4). V teh primerih zadostuje zagotovitev vzorčnega odstopnega vzorca potrošniku prek drugih sredstev, kot je spletno mesto trgovca, in njegova vključitev v potrditev pogodbe na trajnem nosilcu podatkov.

Odstavek 8 se spremeni podobno kot člen 7(3), kot je opisano zgoraj.

Člen 13 Direktive 2011/83/EU, ki obravnava obveznosti trgovca v primeru odstopa od pogodbe, se spremeni tako, da se črta obveznost trgovca, da potrošniku povrne sredstva, še preden je trgovec prejel vrnjeno blago. Posledično ima lahko trgovec vedno pravico, da zadrži vračilo, dokler vrnjeno blago ne prispe in ga ima trgovec možnost pregledati. V zvezi z obveznostmi trgovca glede uporabe podatkov o potrošnikih po odpovedi pogodbe so dodani sklici na Splošno uredbo o varstvu podatkov in [direktivo o digitalni vsebini].

Člen 14 Direktive 2011/83/EU, ki obravnava obveznosti potrošnika v primeru odstopa od pogodbe, se spremeni tako, da se odpravi pravica potrošnika do vračila blaga, tudi če je bilo uporabljeno bolj, kot je nujno potrebno za njegovo preizkušanje, pri čemer ima potrošnik obveznost, da plača zmanjšano vrednost blaga. Doda se določba, ki je podobna zadevnemu pravilu iz direktive o digitalni vsebini, in sicer glede obveznosti potrošnika, da se vzdrži uporabe digitalnih vsebin ali digitalnih storitev po odpovedi pogodbe. Odstavek 4(b), ki določa pogodbene kazni, če trgovec ne upošteva obveznosti obveščanja glede digitalnih vsebin, se prav tako spremeni zaradi doslednosti, in sicer tako, da se s seznama drugih

razlogov za to kazen črta možnost, da trgovec ne predloži potrdila, da je potrošnik podal izrecno soglasje in privolitev glede izgube pravice do odstopa v skladu z izjemo iz člena 16(m). Ker člen 14 obravnava posledice pravice do odstopa od pogodbe, ta pogoj ni pomemben, ker izrecno soglasje in privolitev povzročita dejansko izgubo pravice do odstopa od pogodbe v skladu s členom 16(m).

Člen 16, ki obravnava izjeme od pravice do odstopa od pogodbe, se spremeni v več točkah. Prvič, točka (a) se spremeni zaradi skladnosti s členoma 7(3) in 8(7) v zvezi z obveznostmi trgovca, kadar želi potrošnik takojšnjo izvedbo storitev. Drugič, točka (m), ki določa izjemo od pravice do odstopa glede digitalne vsebine, dobavljene na oprijemljivem nosilcu podatkov, če je potrošnik podal predhodno soglasje glede začetka izvajanja pred iztekom odstopnega roka in privolil, da s tem izgubi pravico do odstopa od pogodbe, se spremeni tako, da se ta dva pogoja uporabljata le za vsebino, ki se zagotavlja proti plačilu. To je potrebno zaradi skladnosti s členom 14(4)(b), ki določa pogodbeno kazen, če trgovec ne izpolni teh zahtev, in sicer potrošniku ni treba plačati za izkoriščene digitalne vsebine. Zahteva po pridobitvi izrecnega soglasja in privolitve potrošnika je zato pomembna samo za digitalne vsebine, zagotovljene v zameno za plačilo cene. Poleg tega se doda nova točka (n) za izvzem iz pravice do odstopa od pogodbe za blago, ki ga je potrošnik uporabil bolj, kot je nujno potrebno za njegovo preizkušanje.

Člen 24 Direktive 2011/83/EU, ki obravnava kazni, se spremeni na podoben način kot člen 13 Direktive 2005/29/ES, ki obravnava kazni, kot je opisano zgoraj.

Člen 3 – Spremembe Direktive 93/13/EGS o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah

V Direktivo 93/13/EGS se vstavi nov člen na podoben način kot člen 13 Direktive 2005/29/ES, ki obravnava kazni, kot je opisano zgoraj.

Člen 4 – Spremembe Direktive 98/6/ES o označevanju cen

Člen 8 Direktive 98/6/ES, ki obravnava kazni, se spremeni na podoben način kot člen 13 Direktive 2005/29/ES, ki obravnava kazni, kot je opisano zgoraj.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993, Direktive 98/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta, Direktive 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktive 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta zaradi boljšega izvrševanja in posodobitve pravil EU o varstvu potrošnikov

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora³⁵,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V členu 169(1) in točki (a) člena 169(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) je določeno, da Unija prispeva k doseganju visoke ravni varstva potrošnikov z ukrepi, sprejetimi v skladu s členom 114 PDEU. V členu 38 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah je določeno, da politike Unije zagotavljajo visoko raven varstva potrošnikov.
- (2) Zakonodajo o varstvu potrošnikov je treba učinkovito izvajati po vsej Uniji. Vendar je bilo v celovitem preverjanju ustreznosti direktiv o pravu EU na področju varstva potrošnikov in trženja, ki jih je izvedla Komisija v letih 2016 in 2017 v okviru programa ustreznosti in uspešnosti predpisov (REFIT), ugotovljeno, da je uspešnost zakonodaje Unije o varstvu potrošnikov ogrožena zaradi pomanjkanja ozaveščenosti trgovcev in potrošnikov ter nezadostnega izvrševanja in omejene možnosti pravnega varstva potrošnikov.
- (3) Unija je že sprejela številne ukrepe za izboljšanje ozaveščenosti potrošnikov, trgovcev in pravnih strokovnjakov o pravicah potrošnikov in izboljšanje uveljavljanja pravic potrošnikov in pravnih sredstev za potrošnike. Vendar še vedno obstajajo vrzeli, zlasti odsotnost resnično učinkovitih in sorazmernih kazni za odvracanje in sankcioniranje kršitev v nacionalnih zakonodajah, nezadostna individualna pravna sredstva za potrošnike, oškodovane zaradi kršitev nacionalne zakonodaje, ki prenaša Direktivo

³⁵ UL C , , str. .

2005/29/ES³⁶, in pomanjkljivosti postopka z opustitveno tožbo iz Direktive 2009/22/ES³⁷. Spremembo postopka z opustitveno tožbo bi bilo treba obravnavati z ločenim instrumentom, ki spreminja in nadomešča Direktivo 2009/22/ES.

- (4) Direktive 98/6/ES³⁸, 2005/29/ES in 2011/83/EU³⁹ vključujejo zahteve za države članice, da zagotovijo učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni za kršitve nacionalnih določb za prenos teh direktiv. Poleg tega člen 21 Uredbe (EU) 2017/2394⁴⁰ o sodelovanju na področju varstva potrošnikov od držav članic zahteva, da učinkovito in usklajeno sprejmejo izvršilne ukrepe, vključno z naložitvijo kazni, da se doseže prenehanje ali prepoved močno razširjenih kršitev ali močno razširjenih kršitev z razsežnostjo Unije.
- (5) Sedanja nacionalna pravila o kaznih se znotraj Unije zelo razlikujejo. Zlasti ne zagotavljajo vse države članice, da je trgovcem, ki storijo kršitev, za močno razširjene kršitve ali močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije mogoče naložiti učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni. Zaradi doslednosti med različnimi direktivami o varstvu potrošnikov bi bilo treba kazni horizontalno obravnavati z revizijo obstoječih pravil o kaznih iz direktiv 98/6/ES, 2005/29/ES in 2011/83/EU ter z uvedbo novih pravil o kaznih v Direktivi 93/13/EGS⁴¹.
- (6) Za spodbujanje doslednejše uporabe kazni, zlasti za kršitve znotraj Unije, močno razširjene kršitve in močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije, navedene v Uredbi (EU) 2017/2394, bi bilo treba določiti skupna neizčrpna merila za uporabo glob. Ta merila morajo vključevati čezmejno naravo kršitve, predvsem opredelitev, ali je kršitev oškodovala tudi potrošnike v drugih državah članicah. Upoštevati bi bilo treba tudi vsa pravna sredstva, ki jih trgovec zagotovi potrošnikom za povzročeno škodo. Ponavljajoče se kršitve istega storilca kažejo nagnjenost k takim kršitvam, zato so pomemben pokazatelj teže zadevnega ravnanja, s tem pa tudi potrebe po povečanju ravni kazni za doseganje učinkovitega odvracanja. Merilo pridobljene finančne koristi ali preprečene izgube zaradi kršitve je zlasti pomembno, kadar nacionalna zakonodaja določa kazni v obliki glob in določa najvišjo globo kot odstotek prometa trgovca in kadar kršitev zadeva le enega ali le nekatere trge, na katerih trgovec deluje.
- (7) Poleg tega bi bilo treba pri vseh globah, izrečenih kot kazni, upoštevati letni promet in dobiček trgovca, ki je storil kršitev, in vse globe, naložene trgovcu v drugih državah članicah za isto kršitev, zlasti za močno razširjene kršitve potrošniškega prava in

³⁶ Direktiva 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 149, 11.6.2005, str. 22).

³⁷ Direktiva 2009/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o opustitvenih tožbah zaradi varstva interesov potrošnikov (UL L 110, 1.5.2009, str. 30).

³⁸ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 98/6/ES z dne 16. februarja 1998 o varstvu potrošnikov pri označevanju cen potrošnikom ponujenih proizvodov (UL L 80, 18.3.1998, str. 27).

³⁹ Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, ki spreminja Direktivo Sveta 93/13/EGS in Direktivo 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavlja Direktivo Sveta 85/577/EGS in Direktivo 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64).

⁴⁰ Uredba (EU) 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2017 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L 345, 27.12.2017, str. 1).

⁴¹ Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL L 95, 21.4.1993, str. 29).

močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije, ki so predmet usklajene preiskave in pregona v skladu z Uredbo (EU) 2017/2394.

- (8) Ta skupna neizčrpna merila za uporabo kazni morda niso ustrezna pri odločanju o kaznih glede vsake posamezne kršitve, zlasti pri kršitvah, ki niso hude. Države članice bi morale upoštevati tudi druga splošna pravna načela, ki se uporabljajo za nalaganje kazni, kot je načelo *non bis in idem*.
- (9) Da se organom držav članic zagotovi možnost naložitve učinkovitih, sorazmernih in odvračilnih kazni za močno razširjene kršitve potrošniškega prava in močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije, ki so predmet usklajene preiskave in pregona v skladu z Uredbo (EU) 2017/2394, bi bilo treba globe uvesti kot obvezen element kazni za take kršitve. Za zagotavljanje odvračilnega učinka glob bi morale države članice v svojem nacionalnem pravu določiti najvišje denarne kazni za take kršitve v višini najmanj 4 % letnega prometa trgovca v zadevni državi članici.
- (10) Kadar v okviru mehanizma za usklajevanje v okviru Uredbe (EU) 2017/2394 enotni nacionalni pristojni organ v smislu navedene uredbe naloži globo trgovcu, ki je odgovoren za močno razširjeno kršitev ali močno razširjeno kršitev z razsežnostjo Unije, bi moral imeti možnost, da naloži globo v višini najmanj 4 % letnega prometa trgovca v vseh državah članicah, ki jih zadeva usklajeni izvršilni ukrep.
- (11) Državam članicam se ne bi smelo preprečiti, da ohranijo ali uvedejo v svoje nacionalno pravo čim višje globe na podlagi prometa za močno razširjene kršitve potrošniškega prava in močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije, kot je opredeljeno v Uredbi (EU) 2017/2394. Zahteva, da se znesek globe določi pri najmanj 4 % prometa trgovca, ne bi smela veljati za morebitna dodatna pravila držav članic glede občasnih denarnih kazni, kot so dnevne kazni za nespoštovanje katerega koli sklepa, odredbe, začasnega ukrepa, zaveze trgovca ali drugega ukrepa z namenom zaustavitve kršitve.
- (12) Pri odločanju o namenu uporabe prihodkov iz glob bi morale države članice upoštevati končni cilj zakonodaje o varstvu potrošnikov in njenega izvrševanja, to pa je varstvo splošnih interesov potrošnikov. Države članice bi morale zato vsaj del prihodkov od glob nameniti krepitvi varstva potrošnikov v okviru svojih jurisdikcij, na primer podpiranju potrošniškega gibanja ali dejavnosti, katerih namen je krepitev moči potrošnikov.
- (13) Dostop do individualnih pravnih sredstev za potrošnike, oškodovane zaradi nepoštene poslovne prakse, bi bilo treba izboljšati v smislu Direktive 2005/29/ES, da se potrošniku omogoči stanje, ki bi bilo, če ne bi bilo nepoštene poslovne prakse. Navedena direktiva je bila prvotno zasnovana predvsem za regulacijo ravnanja trgovcev na podlagi javnega izvrševanja, vendar izkušnje iz več kot deset let uporabe kažejo pomanjkljivosti zaradi odsotnosti jasnega okvira, ki določa pravice do individualnih pravnih sredstev.
- (14) Nacionalna pravila o individualnih pravnih sredstvih za potrošnike, oškodovane zaradi nepoštene poslovne prakse, se razlikujejo. Trenutno stanje, ko je v veliki meri državam članicam prepuščeno, da določijo, ali in kako morajo biti pravna sredstva na voljo, onemogoča polno učinkovitost Direktive 2005/29/ES. Navedena direktiva zato še vedno lahko v celoti doseže svoj dvojni namen, tj. prispeva k pravilnemu delovanju notranjega trga in doseganju visoke ravni varstva potrošnikov. Čeprav obstajajo možnosti za pravna sredstva v okviru nacionalnega prava, pri preverjanju ustreznosti ni bilo ugotovljenih pomembnih primerov sodne prakse, v katerih bi žrtve nepoštenih

trgovinskih praks zahtevale pravna sredstva. To je v nasprotju z dejstvom, da so nepošteno trgovinske prakse najpogostejše težave v zvezi s pravicami potrošnikov po vsej Evropi. Iz tega je razvidno, da obstoječe možnosti pravnih sredstev potrošnikom ne zagotavljajo možnosti reševanja težav, kadar so njihove pravice iz navedene direktive kršene. Skladno s tem bi uvedba jasnega okvira za individualna pravna sredstva olajšala zasebne postopke uveljavljanja in dopolnila obstoječo zahtevo za države članice, da zagotovijo ustrezna in učinkovita sredstva za izvrševanje skladnosti z navedeno direktivo. To bi bilo tudi v skladu s pristopom do individualnih pravnih sredstev v drugih direktivah o varstvu potrošnikov, kot sta Direktiva 93/13/EGS in Direktiva 1999/44/ES, ki zagotavljata bolj usklajeno in dosledno uporabo pravnega reda o varstvu potrošnikov.

- (15) Države članice bi morale zagotoviti, da so pravna sredstva na voljo potrošnikom, oškodovanim zaradi nepoštenih poslovnih praks, da se odpravijo vsi učinki tovrstnih nepoštenih praks. Za doseganje tega cilja bi morale države članice zagotoviti razpoložljivost pogodbenih in nepogodbenih pravnih sredstev. Pogodbena pravna sredstva, ki jih zagotovijo države članice, bi morala vključevati najmanj pravico do prekinitve pogodbe. Nepogodbena pravna sredstva v okviru nacionalnega prava bi morala vključevati najmanj pravico do odškodnine za povzročeno škodo. Državam članicam se ne bi preprečilo ohranjanje ali uvedba pravic do dodatnih pravnih sredstev za potrošnike, oškodovane zaradi nepoštenih poslovnih praks, da se zagotovi popolna odprava učinkov teh praks.
- (16) Pri preverjanju ustreznosti direktiv o zakonodaji EU na področju varstva potrošnikov in trženja ter vzporedni oceni Direktive 2011/83/EU so bila opredeljena tudi številna področja, na katerih bi bilo treba posodobiti obstoječa pravila o varstvu potrošnikov in zmanjšati nesorazmerno breme za trgovce.
- (17) Kadar se izdelki potrošnikom ponujajo na spletnih trgih, so tako spletni trg kot drugi dobavitelji vključeni v zagotavljanje predpogodbenih informacij, ki jih zahteva Direktiva 2011/83/EU. Posledično potrošniki, ki uporabljajo spletni trg, morda ne razumejo jasno, kdo so njihovi pogodbeni partnerji ter kako to vpliva na njihove pravice in obveznosti.
- (18) Spletne trge bi bilo treba opredeliti za namene Direktive 2011/83/EU na podoben način kot v Uredbi (EU) št. 524/2013⁴² in Direktivi (EU) 2016/1148⁴³. Vendar bi bilo treba opredelitev posodobiti in jo oblikovati bolj tehnološko nevtralnno, da zajema nove tehnologije. Zato je primerno, da se namesto izraza „spletno mesto“ uporabi „spletni vmesnik“, kot je navedeno v Uredbi (EU) 2018/302⁴⁴.
- (19) V Direktivi 2011/83/EU bi bilo treba zato zagotoviti posebne zahteve glede preglednosti spletnih trgov pri obveščanju potrošnikov, ki uporabljajo spletne trge, o glavnih parametrih razvrščanja ponudb, o tem, ali sklenejo pogodbo s trgovcem ali drugo osebo, ki ni trgovec (kot je drug potrošnik), ali velja zakonodaja o varstvu

⁴² Uredba (EU) št. 524/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o spletnem reševanju potrošniških sporov ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2009/22/ES (Uredba o spletnem reševanju potrošniških sporov) (UL L 165, 18.6.2013, str. 1).

⁴³ Direktiva (EU) 2016/1148 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2016 o ukrepih za visoko skupno raven varnosti omrežij in informacijskih sistemov v Uniji (UL L 194, 19.7.2016, str. 1).

⁴⁴ Uredba (EU) 2018/302 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. februarja 2018 o naslovitvi neupravičenega geografskega blokiranja in drugih oblik diskriminacije na podlagi državljanstva, kraja prebivališča ali kraja sedeža strank na notranjem trgu ter o spremembi uredb (ES) št. 2006/2004 in (EU) 2017/2394 ter Direktive 2009/22/ES (UL L 60I, 2.3.2018, str. 1).

potrošnikov in kateri trgovec je odgovoren za izvedbo pogodbe, ter zagotavljanju pravic potrošnikov, kadar te pravice veljajo. Te podatke bi bilo treba zagotoviti na jasen in razumljiv način, ne samo s sklicevanjem v standardnih pogojih uporabe ali podobnem pogodbenem dokumentu. Zahteve glede informacij za spletne trge bi morale biti sorazmerne ter vzpostaviti morajo pravo ravnovesje med visoko ravno varstva potrošnikov in konkurenčnostjo spletnih trgov. Od spletnih trgov se ne bi smelo zahtevati, da navedejo specifične pravice potrošnikov, kadar potrošnike obveščajo o njihovi veljavnosti ali neveljavnosti. Informacije, ki jih je treba zagotoviti o odgovornosti za zagotavljanje pravic potrošnikov, so odvisne od pogodbenih dogovorov med spletnimi trgi in zadevnimi tretjimi trgovci. Spletni trg lahko tretjega trgovca navede kot edino odgovorno osebo za pravice potrošnikov ali opiše svoje specifične odgovornosti, kadar prevzame odgovornost za določene vidike pogodbe, kot je na primer dobava ali uveljavljanje pravice do odstopa od pogodbe. Obveznost zagotavljanja informacij o glavnih parametrih, ki določajo razvrstitev rezultatov iskanja, ne posega v nobene poslovne skrivnosti glede osnovnih algoritmov. Te informacije bi morale pojasniti glavne privzete parametre, ki se uporabljajo na trgu, vendar jih ni treba predložiti na način, ki je prilagojen za vsako posamezno iskalno poizvedbo.

- (20) V skladu s členom 15(1) Direktive 2000/31/ES⁴⁵ se od spletnih trgov ne bi smelo zahtevati, da preverijo pravni status tretjih dobaviteljev. Namesto tega bi moral spletni trg od drugih dobaviteljev izdelkov na spletnem trgu zahtevati, da navedejo svoj status kot trgovci ali netrgovci za namene potrošniškega prava in te informacije predložijo spletnemu trgu.
- (21) Digitalne vsebine in digitalne storitve se pogosto dobavijo prek spleta na podlagi pogodb, pri katerih potrošnik ne plača kupnine, temveč trgovcu predloži osebne podatke. Za digitalne storitve je značilna stalna vključenost trgovca v obdobju trajanja pogodbe, da potrošniku omogoči uporabo storitev, na primer dostop do podatkov v digitalni obliki, njihovo ustvarjanje, obdelavo, shranjevanje ali izmenjavo. Primeri digitalnih storitev so pogodbe o naročniških razmerjih za uporabo vsebinskih portalov, shranjevanja v oblaku, spletne pošte, družbenih medijev in aplikacij v oblaku. Stalna vključenost ponudnika storitev upravičuje uporabo pravil o pravici do odstopa od pogodbe iz Direktive 2011/83/EU, ki potrošniku učinkovito omogočajo, da preizkusi storitev in se v 14-dnevnem obdobju po sklenitvi pogodbe odloči, ali jo obdrži. Nasprotno pa so za pogodbe za dobavo digitalne vsebine, ki se ne dostavi na otipljivem nosilcu podatkov, značilni enkratni ukrepi trgovca, da potrošniku dobavi določeno digitalno vsebino ali več vsebin, kot so določene glasbene ali video datoteke. Ta enkratna narava zagotavljanja digitalnih vsebin je podlaga za izvzem iz pravice do odstopa od pogodbe v skladu s členom 16(m) Direktive 2011/83/EU, v skladu s katero potrošnik izgubi pravico do odstopa od pogodbe, kadar se izvajanje pogodbe začne, kot velja pri prenosu ali pretočnem predvajanju določenih vsebin.
- (22) Direktiva 2011/83/EU že velja za pogodbe o dobavi digitalne vsebine, ki se ne dobavi na otipljivem nosilcu podatkov (tj. ponudbo spletnih digitalnih vsebin), ne glede na to, ali potrošnik plača ceno v denarju ali predloži osebne podatke. V nasprotju s tem se Direktiva 2011/83/EU uporablja le za pogodbe o opravljanju storitev, vključno s pogodbami za digitalne storitve, skladno s katerimi potrošnik plača ceno ali se temu

⁴⁵ Direktiva 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu (Direktiva o elektronskem poslovanju) (UL L 178, 17.7.2000, str. 1).

zaveže. Zato se ta direktiva ne uporablja za pogodbe za digitalne storitve, pri katerih potrošnik predloži osebne podatke trgovcu, ne da bi plačal ceno. Zaradi svoje podobnosti in medsebojne zamenljivosti plačanih digitalnih storitev in digitalnih storitev, zagotovljenih v zameno za osebne podatke, bi morala zanje veljati ista pravila v skladu z Direktivo 2011/83/EU.

- (23) Zagotoviti bi bilo treba skladnost med področjem uporabe Direktive 2011/83/EU in [direktive o digitalni vsebini], ki se uporablja za pogodbe o dobavi digitalnih vsebin v okviru digitalnih storitev, pri katerih potrošnik trgovcu predloži osebne podatke.
- (24) Zato bi bilo treba področje uporabe Direktive 2011/83/EU razširiti tako, da bo zajemala tudi pogodbe, na podlagi katerih trgovec opravi digitalno storitev za potrošnika ali se zaveže, da jo bo opravil, potrošnik pa predloži osebne podatke ali se zaveže, da jih bo predložil. Podobno kot pri pogodbah za dobavo digitalne vsebine, ki se ne dobavi na otipljivem nosilcu podatkov, bi se Direktiva morala uporabljati, kadar potrošnik predloži osebne podatke ali se zaveže, da jih bo predložil, razen če se osebni podatki, ki jih je zagotovil potrošnik, pri trgovcu obdelajo izključno za dobavo digitalne vsebine ali digitalne storitve in jih trgovec ne obdeluje za noben drug namen. Vsaka obdelava osebnih podatkov bi morala biti skladna z Uredbo (EU) 2016/679.
- (25) Kadar se digitalne vsebine in digitalne storitve ne dobavljajo proti plačilu, se tudi Direktiva 2011/83/EU ne bi smela uporabljati za primere, ko trgovec zbira osebne podatke izključno za ohranitev skladnosti digitalne vsebine ali digitalne storitve ali izključno zaradi izpolnjevanja zakonskih zahtev. To lahko vključuje primere, v katerih registracijo potrošnika zahteva veljavna zakonodaja za namene varnosti in identifikacije, ali primere, v katerih razvijalec odprtokodne programske opreme od uporabnikov zbira podatke samo za zagotavljanje združljivosti in interoperabilnosti odprtokodne programske opreme.
- (26) Direktiva 2011/83/EU se ne bi smela uporabljati niti v primerih, ko trgovec zbira samo metapodatke, kot so naslov IP, zgodovina brskanja ali druge informacije, ki se zbirajo in prenašajo s piškotki, razen če to stanje pomeni sklenitev pogodbe v skladu z nacionalno zakonodajo. Prav tako se ne bi smela uporabljati v primerih, ko je potrošnik, ne da bi sklenil pogodbo s trgovcem, izpostavljen oglasnim sporočilom izključno z namenom pridobivanja dostopa do digitalnih vsebin ali digitalnih storitev. Vendar bi morale države članice ohraniti možnost, da razširijo uporabo pravil iz Direktive 2011/83/EU za te primere ali da drugače urejajo primere, ki so izključeni iz področja uporabe te direktive.
- (27) Člena 7(3) in 8(8) Direktive 2011/83/EU zahtevata od trgovca, da za pogodbe, sklenjene zunaj poslovnih prostorov in na daljavo, pridobi izrecno predhodno soglasje potrošnika, da začne opravljati storitev pred iztekom odstopnega roka. Člen 14(4)(a) določa pogodbene kazni, če trgovec te zahteve ne izpolni, in sicer potrošniku ni treba plačati za opravljene storitve. Zahteva po pridobitvi izrecnega soglasja potrošnika je zato relevantna samo za storitve, tudi digitalne storitve, ki se zagotavljajo proti plačilu. Zato je treba spremeniti člena 7(3) in 8(8) tako, da se zahteva, da trgovci pridobijo predhodno soglasje potrošnikov, uporablja samo za pogodbe o opravljanju storitev, ki potrošnika zavezujejo k plačilu.
- (28) Člen 16(m) Direktive 2011/83/EU določa izjemo od pravice do odstopa pri digitalni vsebini, ki se ne dobavi na otipljivem nosilcu podatkov, če je potrošnik podal predhodno soglasje, da se izvajanje storitve začne pred iztekom odstopnega roka, in privolitev, da s tem izgubi pravico do odstopa od pogodbe. Člen 14(4)(a) Direktive 2011/83/EU določa pogodbene kazni, če trgovec te zahteve ne izpolni, in sicer

potrošniku ni treba plačati za izkoriščeno digitalno vsebino. Zahteva po pridobitvi izrecnega soglasja in privolitve potrošnika je zato relevantna samo za digitalno vsebino, ki se zagotavlja proti plačilu. Zato je treba spremeniti člen 16(m) tako, da se zahteva, da trgovci pridobijo predhodno soglasje in privolitev potrošnikov, uporablja samo za pogodbe, ki potrošnika zavezujejo k plačilu.

- (29) Člen 7(4) Direktive 2005/29/ES določa zahteve glede informacij za „vabilo k nakupu“ izdelka po določeni ceni. Te zahteve glede informacij veljajo že na stopnji oglaševanja, medtem ko Direktiva 2011/83/EU nalaga enake zahteve in druge podrobnejše zahteve glede informacij v kasnejši fazi pred sklenitvijo pogodbe (tj. tik preden potrošnik sklene pogodbo). Posledično se od trgovcev lahko zahteva, da enake informacije zagotovijo v oglaševanju (npr. v spletnih oglasih na spletnem mestu medija) in v fazi pred sklenitvijo pogodbe (npr. na spletnih straneh svojih spletnih trgovin).
- (30) Zahteve glede informacij iz člena 7(4) Direktive 2005/29/ES vključujejo obveščanje potrošnika o politiki trgovca glede obravnavanja pritožb. Ugotovitve pri preverjanju ustreznosti kažejo, da so te informacije najpomembnejše v fazi pred sklenitvijo pogodbe, ki jo ureja Direktiva 2011/83/EU. Zahtevo, da se te informacije zagotovijo v vabilu k nakupu v fazi oglaševanja v skladu z Direktivo 2005/29/ES, bi bilo treba zato črtati.
- (31) Člen 6(1)(h) Direktive 2011/83/EU zahteva, da morajo trgovci potrošnikom pred sklenitvijo pogodbe zagotoviti informacije o pravici do odstopa od pogodbe, skupaj z vzorčnim odstopnim obrazcem iz Priloge I(B) k Direktivi. Člen 8(4) Direktive 2011/83/EU določa poenostavitev obveznosti glede predpogodbenih informacij, če se pogodba sklene prek sredstva komuniciranja na daljavo z omejenim prostorom ali časom za prikaz informacij, na primer prek telefona ali kratkega sporočila. Obvezne predpogodbene informacije, ki jih je treba zagotoviti pri uporabi določenega sredstva komuniciranja na daljavo, vključujejo informacije o pravici do odstopa od pogodbe v skladu s točko (h) člena 6(1). Skladno s tem vključujejo tudi zagotovitev vzorčnega odstopnega obrazca iz Priloge I(B) k Direktivi. Vendar zagotovitev vzorčnega odstopnega obrazca ni mogoča, kadar se pogodba sklene prek sredstev, kot je telefon, in tehnično morda ni izvedljiva na uporabniku prijazen način pri uporabi drugih sredstev komuniciranja na daljavo, ki so zajeta v členu 8(4). Zato je primerno, da se izključi določba o zagotovitvi vzorčnega odstopnega obrazca iz informacij, ki jih morajo trgovci v vsakem primeru zagotoviti pri uporabi določenega sredstva komuniciranja na daljavo za sklenitev pogodbe v skladu s členom 8(4) Direktive 2011/83/EU.
- (32) Člen 16(a) Direktive 2011/83/EU določa izjemo od pravice do odstopa od pogodb o opravljanju storitev pogodb, ki so bile v celoti izvedene, če se je izvajanje začelo z izrecnim predhodnim soglasjem potrošnika in njegovo privolitvijo, da bo izgubil pravico do odstopa od pogodbe, ko bo trgovec pogodbo v celoti izpolnil. Nasprotno pa člena 7(3) in 8(7) Direktive 2011/83/EU, ki se nanašata na obveznosti trgovca v primerih, kadar se je izvedba pogodbe začela pred iztekom odstopnega roka, od trgovca zahtevata samo pridobitev izrecnega predhodnega soglasja potrošnika, ne pa tudi njegove privolitve, da bo izgubil pravico do odstopa, ko se pogodba v celoti izpolni. Za zagotovitev skladnosti med navedenimi zakonskimi določbami je treba v členu 16(a) črtati navedbo privolitve, da potrošnik izgubi pravico do odstopa od pogodbe, ko se pogodba v celoti izpolni.

- (33) Direktiva 2011/83/EU določa popolnoma usklajena pravila glede pravice do odstopa od pogodbe, sklenjene na daljavo, in pogodbe, sklenjene zunaj poslovnih prostorov. V zvezi s tem se je izkazalo, da dve konkretni obveznosti trgovcem nalagata nesorazmerno breme, zaradi česar bi ju bilo treba črtati.
- (34) Prva se nanaša na pravice potrošnika do odstopa od prodajne pogodbe, sklenjene na daljavo ali zunaj poslovnih prostorov, tudi če je bilo blago uporabljeno bolj, kot je bilo nujno potrebno za ugotavljanje njegove narave, značilnosti in delovanja. V skladu s členom 14(2) Direktive 2011/83/EU lahko potrošnik še vedno izkoristi pravico do odstopa od spletnega nakupa/nakupa zunaj poslovnih prostorov, tudi če je blago pretirano uporabljeno, vendar je v takšnem primeru lahko odgovoren za vsako zmanjšano vrednost blaga.
- (35) Obveznost, da se sprejme vrnitev takšnega blaga, ustvarja težave trgovcem, ki morajo oceniti „zmanjšano vrednost“ vrnjenega blaga in ga prodati naprej kot rabljeno blago ali ga zavreči. To izkrivlja ravnovesje med visoko ravno varstva potrošnikov in konkurenčnostjo podjetij, kar je cilj Direktive 2011/83/EU. Pravico potrošnika do vračila blaga v takih primerih bi bilo zato treba črtati. Prilogo I k Direktivi 2011/83/EU „Informacije v zvezi z uveljavljanjem pravice do odstopa od pogodbe“ bi bilo treba prilagoditi v skladu s to spremembo.
- (36) Druga obveznost se nanaša na člen 13 Direktive 2011/83/EU, v skladu s katerim trgovci lahko plačilo zadržijo, dokler ne prejmejo vrnjenega blaga ali dokler potrošnik ne predloži dokaza, da ga je poslal nazaj, kar koli nastopi prej. Slednje lahko v nekaterih primerih od trgovcev dejansko zahteva, da potrošnikom povrnejo plačilo, preden dejansko prejmejo vrnjeno blago in preden ga imajo možnost pregledati. To izkrivlja ravnovesje med visoko ravno varstva potrošnikov in konkurenčnostjo podjetij, kar je cilj Direktive 2011/83/EU. Obveznost, da trgovci potrošniku vrnejo kupnino zgolj na podlagi dokazila, da je blago poslal nazaj trgovcu, bi bilo zato treba črtati. Prilogo I k Direktivi 2011/83/EU „Informacije v zvezi z uveljavljanjem pravice do odstopa od pogodbe“ bi bilo treba prilagoditi v skladu s to spremembo.
- (37) Člen 14(4) Direktive 2011/83/EU določa pogoje, pod katerimi potrošnik v primeru uveljavljanja pravice do odstopa od pogodbe ne nosi stroškov za opravljanje storitev, dobavo javnih storitev in dobavo digitalne vsebine, ki se ne dobavi na otipljivem nosilcu podatkov. Če je izpolnjen kateri koli od teh pogojev, potrošniku ni treba plačati cene storitve, javne storitve ali digitalne vsebine, prejete pred uveljavljanjem pravice do odstopa od pogodbe. Kar zadeva digitalne vsebine, je eden od teh nekumulativnih pogojev nepredložitev potrditve pogodbe, vključno s potrditvijo izrecnega predhodnega soglasja potrošnika, da se izvajanje pogodbe začne pred iztekom odstopnega roka, in privolitvijo, da se s tem izgubi pravica do odstopa. Ta pogoj ni pomemben pri uveljavljanju pravice do odstopa od pogodbe, ker je bil potrošnik ustrezno obveščen in je privolil v izgubo te pravice. Zato bi ga bilo treba črtati iz člena 14(4)(b), da se zagotovi tudi skladnost s členom 16(m), ki določa izjemo od pravice do odstopa od pogodbe v primeru digitalne vsebine.
- (38) Ob upoštevanju tehnološkega razvoja je treba s seznama sredstev komuniciranja iz člena 6(1)(c) Direktive 2011/83/EU črtati navedbo številke telefaksa, ker se slednji redko uporablja in je v veliki meri zastarel. Poleg tega bi morali imeti trgovci možnost, da namesto elektronskega naslova uporabijo druga sredstva spletnega komuniciranja s potrošniki, kot so na primer spletni obrazci in klepeti, če takšna nadomestna sredstva potrošniku omogočajo, da obdrži vsebine komuniciranja na trajnem nosilcu podatkov na podoben način kot pri elektronski pošti. Prilogo I k Direktivi „Informacije v zvezi z

uveljavljanjem pravice do odstopa od pogodbe“ bi bilo treba prilagoditi v skladu s to spremembo.

- (39) V instrumentih, ki jih ta direktiva spreminja, bi bilo treba uvesti številne dodatne spremembe, da se pojasni uporaba posebnih pravil.
- (40) Točko 11 Priloge I k Direktivi 2005/29/ES, ki prepoveduje prikrito oglaševanje v uredniški vsebini v medijih, bi bilo treba prilagoditi tako, da je jasno, da enaka prepoved velja tudi, kadar trgovec zagotovi informacije za potrošnika v obliki rezultatov iskanja v odgovoru na poizvedbe potrošnikov na spletu.
- (41) Člen 16 Listine EU o temeljnih pravicah zagotavlja svobodo opravljanja dejavnosti v skladu s pravom Unije ter nacionalnimi zakonodajami in praksami. Vendar trženje izdelkov v državah članicah kot enakih, kadar imajo v resnici bistveno drugačno sestavo ali značilnosti, lahko zavaja potrošnike in povzroči, da sprejmejo odločitev o nakupu, ki je sicer ne bi sprejeli.
- (42) Taka praksa je zato lahko v nasprotju z Direktivo 2005/29/ES, odvisno od ocene ustreznih elementov v vsakem posameznem primeru. Da se organom držav članic za varstvo potrošnikov in kakovosti živil olajša uporaba obstoječe zakonodaje, so bile v Obvestilu Komisije z dne 26. septembra 2017 o uporabi živilske zakonodaje EU in zakonodaje EU o varstvu potrošnikov pri vprašanju neenotne kakovosti izdelkov – posebni primer hrane⁴⁶ zagotovljene smernice o uporabi sedanjih pravil EU v primerih neenotne kakovosti živilskih izdelkov. V tem smislu Skupno raziskovalno središče Komisije sedaj razvija skupni pristop za primerjalno preskušanje živil.
- (43) Vendar so izkušnje pri izvrševanju pokazale, da je lahko včasih potrošnikom, trgovcem in pristojnim nacionalnim organom nejasno, katere poslovne prakse bi lahko bile v nasprotju z Direktivo 2005/29/ES, če ni izrecne določbe. Direktivo 2005/29/ES bi bilo zato treba spremeniti tako, da se zagotovi pravna varnost trgovcem in izvršilnim organom, in sicer tako, da se izrecno obravnava trženje izdelka kot enakega izdelku, ki se trži v več drugih državah članicah, kadar se ti izdelki bistveno razlikujejo po svoji sestavi ali značilnostih. Pristojni organi bi morali takšne prakse oceniti in obravnavati od primera do primera v skladu z določbami Direktive. V svoji oceni bi moral pristojni organ upoštevati, ali je potrošnikom takšno razliko mogoče preprosto ugotoviti, pravico trgovca, da zaradi legitimnih dejavnikov, kot so razpoložljivost ali sezonska dostopnost surovin, opredeljene potrošniške želje ali prostovoljne strategije, katerih cilj je izboljšanje dostopa do zdravih in hranljivih živil, prilagodi izdelke iste znamke za različne zemljepisne trge, kot tudi pravico trgovcev, da na različnih zemljepisnih trgih ponudijo izdelke iste znamke v pakiranjih z različno težo ali prostornino.
- (44) Medtem ko prodaja zunaj poslovnih prostorov predstavlja legitimno in dobro uveljavljeno prodajno pot, kot so prodaje na daljavo in zunaj poslovnih prostorov trgovca, lahko nekatere posebno agresivne ali zavajajoče tržne prakse v smislu obiskov na domu potrošnika brez predhodnega soglasja potrošnika ali med komercialnimi izleti povzročijo pritisk na potrošnike, da opravijo nakupe blaga, ki ga sicer ne bi kupili, in/ali nakupe po previsokih cenah, kar pogosto vključuje takojšnje plačilo. Takšne prakse so pogosto usmerjene na starejše ali druge ranljive potrošnike. Nekatere države članice te prakse štejejo za nezaželene in menijo, da je treba omejiti nekatere oblike in vidike prodaje zunaj poslovnih prostorov v smislu Direktive

⁴⁶ C(2017) 6532.

2011/83/EU, kot so nasilno in zavajajoče trženje ali prodaja izdelka v obliki nenaročenih obiskov na potrošnikovem domu ali komercialnih izletov, zaradi javnega reda ali spoštovanja zasebnega življenja potrošnikov, ki ga varuje člen 7 Listine EU o temeljnih pravicah. Zato bi bilo treba v skladu z načelom subsidiarnosti in za olajšanje izvrševanja pojasniti, da Direktiva 2005/29/ES ne vpliva na svobodo držav članic, da brez potrebe po oceni specifične prakse za vsak primer posebej določijo ureditev za varstvo legitimnih interesov potrošnikov v zvezi z nenaročenimi obiski trgovca na potrošnikovem domu z namenom ponujanja ali prodaje izdelkov ali komercialnimi izleti, ki jih je trgovec organiziral z namenom ali učinkom oglaševanja ali prodaje izdelkov potrošnikom, če je taka ureditev utemeljena zaradi javnega reda ali varstva zasebnosti. Takšne določbe bi morale biti sorazmerne in nediskriminatorne. Države članice bi morale uradno obvestiti Komisijo o vsaki nacionalni določbi, sprejeti v zvezi s tem, da lahko Komisija te informacije zagotovi vsem zainteresiranim stranem ter spremlja sorazmernost in zakonitost teh ukrepov.

- (45) V skladu s skupno politično izjavo držav članic in Komisije z dne 28. septembra 2011 o obrazložitenih dokumentih⁴⁷ so se države članice zavezale, da bodo v utemeljenih primerih uradnemu obvestilu o svojih ukrepih za prenos priložile enega ali več dokumentov, ki bodo pojasnjevali razmerje med sestavnimi deli direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je predložitev takšnih dokumentov v primeru te direktive upravičena.
- (46) Ker ciljev te direktive glede boljšega izvrševanja in posodobitve zakonodaje o varstvu potrošnikov države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč jih je zaradi njihovega vseevropskega obsega in učinkov lažje doseči na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti, kakor je določeno v navedenem členu, ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Spremembe Direktive 2005/29/ES

Direktiva 2005/29/ES se spremeni:

- (1) člen 3 se spremeni:

(a) odstavek 5 se nadomesti z naslednjim:

„Ta direktiva državam članicam ne preprečuje sprejetja določb za varstvo legitimnih interesov potrošnikov v zvezi z agresivnimi ali zavajajočimi tržnimi ali prodajnimi praksami v obliki nenaročenih obiskov trgovca na domu potrošnika ali komercialnimi izleti, ki jih trgovec organizira z namenom ali učinkom oglaševanja ali prodaje izdelkov potrošnikom, če so take določbe utemeljene zaradi javnega reda ali varstva zasebnosti.“;

(b) odstavek 6 se nadomesti z naslednjim:

„Države članice nemudoma uradno obvestijo Komisijo o vseh nacionalnih določbah, ki se uporabljajo na podlagi odstavka 5, in o vseh naknadnih

⁴⁷ UL C 369, 17.12.2011, str. 14.

spremembah. Komisija zagotovi, da so te informacije potrošnikom in trgovcem preprosto dostopne na posebnem spletišču.“;

(2) v odstavku 2 člena 6 se vstavi naslednja točka (c):

„(c) vsako trženje izdelka kot enakega izdelku, ki se trži v več drugih državah članicah, pri čemer imata izdelka bistveno različno sestavo ali značilnosti.“;

(3) točka (d) člena 7(4) se nadomesti z naslednjim:

„(d) plačilni pogoji, pogoji dostave in izpolnitve, če ti odstopajo od zahtev poklicne skrbnosti;“;

(4) vstavi se naslednji člen 11a:

„Člen 11a

Pravna sredstva

1. Poleg zahteve iz člena 11, da se zagotovijo ustrezna in učinkovita sredstva za uveljavitev skladnosti, države članice zagotovijo, da so potrošnikom, oškodovanim zaradi nepoštenih poslovnih praks, na voljo tudi pogodbeno in nepogodbena pravna sredstva, da se v skladu z njihovim nacionalnim pravom odpravijo vsi učinki nepoštenih poslovnih praks.

2. Pogodbena pravna sredstva vključujejo najmanj možnost, da potrošnik enostransko odstopi od pogodbe.

3. Nepogodbena pravna sredstva vključujejo najmanj možnost nadomestila za škodo, povzročeno potrošnikom.“;

(5) člen 13 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 13

Kazni

1. Države članice določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo pri kršitvah nacionalnih določb, sprejetih v skladu s to direktivo, in sprejmejo vse potrebne ukrepe, ki so potrebni za zagotovitev njihovega izvajanja. Predvidene kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

2. Države članice zagotovijo, da pri odločanju o tem, ali se naloži kazen, in o njeni višini upravni organi ali sodišča upoštevajo naslednja merila, kadar je to ustrezno:

(a) naravo, težo in trajanje ali časovne učinke kršitve;

(b) število prizadetih potrošnikov, vključno s tistimi v drugih državah članicah;

(c) ukrepe trgovca za ublažitev ali odpravo škode, ki so jo utrpeli potrošniki;

(d) če je primerno, ali je kršitev namerna ali posledica malomarnosti;

(e) morebitne predhodne kršitve trgovca;

(f) pridobljene finančne koristi ali preprečene izgube, ki jih ima trgovec zaradi kršitve;

(g) morebitne druge oteževalne ali olajševalne dejavnike v zvezi z okoliščinami primera.

3. Kadar je naložena kazen globa, se pri določanju zneska globe upoštevajo letni promet in čisti dobiček trgovca, ki je storil kršitev, ter morebitne globe, naložene za enake ali podobne kršitve te direktive v drugih državah članicah.

4. Države članice zagotovijo, da kazni za močno razširjene kršitve in močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije v smislu Uredbe (EU) 2017/2934 vključujejo možnost naložitve globe, katere najvišji znesek znaša najmanj 4 % letnega prometa trgovca v zadevni državi članici ali državah članicah.

5. Države članice pri odločanju o porazdelitvi prihodkov od glob upoštevajo splošne interese potrošnikov.

6. Države članice uradno obvestijo Komisijo o svojih pravilih o kaznih do [rok za prenos te direktive] in ji nemudoma sporočijo vse naknadne spremembe, ki vplivajo nanje.“;

(6) točka 11 Priloge I se nadomesti z naslednjim:

„11. Uporabiti uredniško vsebino v medijih ali zagotavljati informacije za potrošnikovo spletno poizvedbo za promocijo izdelka, če je trgovec plačal za promocijo izdelka, ne da bi to bilo jasno označeno v vsebini ali rezultatih iskanja ali slikah ali zvokih, ki jih potrošnik z lahkoto prepozna („advertorial“, plačana uvrstitev ali plačana vključitev). To ne posega v Direktivo 2010/13/EU⁴⁸.“

Člen 2

Spremembe Direktive 2011/83/EU

Direktiva 2011/83/EU se spremeni:

(1) člen 2 se spremeni:

(a) vstavi se naslednja točka (4a):

„(4a) „osebni podatki“ pomenijo osebne podatke, kot so opredeljeni v členu 4(1) Uredbe (EU) 2016/679.“;

(b) točka (6) se nadomesti z naslednjim:

„(6) „pogodba o opravljanju storitev“ pomeni vsako pogodbo razen prodajne pogodbe, na podlagi katere trgovec opravi storitev za potrošnika ali se temu zaveže, potrošnik pa za to plača ceno ali se temu zaveže. Navedba „storitev“ vključuje tudi „digitalne storitve“ in navedba „pogodbe o opravljanju storitev“ vključuje tudi „pogodbo o opravljanju digitalnih storitev“;

(c) točka (11) se nadomesti z naslednjim:

„(11) „digitalna vsebina“ pomeni podatke, ki nastanejo in so posredovani v digitalni obliki, vključno z video in zvočnimi datotekami, aplikacijami, digitalnimi igrami in katero koli drugo programsko opremo;“;

(d) dodajo se naslednje točke:

⁴⁸

Direktiva 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic, ki jih določajo pravni, uredbeni ali sodni postopki v državah članicah o zagotavljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) (UL L 95, 15.4.2010, str. 1).

„(16) „pogodba o dobavi digitalne vsebine, ki se ne dobavi na otipljivem nosilcu podatkov“ pomeni pogodbo, na podlagi katere trgovec dobavi potrošniku določeno digitalno vsebino ali se temu zaveže, potrošnik pa za to plača ceno ali se temu zaveže. To vključuje tudi pogodbe, pri katerih potrošnik zagotovi osebne podatke trgovcu ali se temu zaveže, razen kadar se osebni podatki, ki jih zagotovi potrošnik, pri trgovcu obdelujejo izključno za namen dobave digitalne vsebine ali za to, da trgovec zagotovi skladnost s pravnimi zahtevami, ki zanj veljajo, ter kadar trgovec ne obdeluje teh podatkov v noben drug namen;

(17) „digitalna storitev“ pomeni (a) storitev, ki potrošniku omogoča ustvarjanje, obdelavo, shranjevanje ali dostop do podatkov v digitalni obliki, ali (b) storitev, ki omogoča izmenjavo ali drugo interakcijo s podatki v digitalni obliki, ki so jih naložili ali ustvarili potrošnik in drugi uporabniki te storitve, vključno z izmenjavo video in avdio datotek ter gostovanjem drugih datotek, obdelavo besedil ali iger, ki so na voljo v računalniškem okolju v oblaku in v družbenih medijih;

(18) „pogodba o opravljanju digitalnih storitev“ pomeni pogodbo, na podlagi katere trgovec opravi digitalno storitev za potrošnika ali se temu zaveže, potrošnik pa za to plača ceno ali se temu zaveže. To vključuje tudi pogodbe, pri katerih potrošnik zagotovi osebne podatke trgovcu ali se temu zaveže, razen kadar se osebni podatki, ki jih zagotovi potrošnik, pri trgovcu obdelujejo izključno za opravljanje digitalne storitve ali za to, da trgovec zagotovi skladnost s pravnimi zahtevami, ki zanj veljajo, ter kadar trgovec ne obdeluje teh podatkov v noben drug namen;

(19) „spletni trg“ pomeni ponudnika storitev, ki potrošnikom omogoča sklepanje spletnih pogodb s trgovci in potrošniki prek spletnega vmesnika spletnega trga;

(20) „spletni vmesnik“ pomeni spletni vmesnik, kot je opredeljen v točki (16) člena 2 Uredbe (EU) 2018/302.“;

(2) v odstavku 1 člena 5 se točki (g) in (h) nadomestita z naslednjim:

„(g) kadar je to primerno, funkcionalnost, vključno z veljavnimi ukrepi za tehnično zaščito digitalne vsebine in digitalnih storitev;

(h) kadar je to primerno, vsako pomembno medsebojno povezljivost digitalne vsebine in digitalnih storitev s strojno in programsko opremo, s katero je trgovec seznanjen ali bi z njo razumno moral biti seznanjen.“;

(3) v odstavku 1 člena 6 se točke (c), (r) in (s) nadomestijo z naslednjim:

„(c) fizični naslov sedeža podjetja trgovca ter njegovo telefonsko številko, elektronski naslov ali drugo sredstvo spletnega komuniciranja, ki zagotavlja, da lahko potrošnik vodi korespondenco s trgovcem na trajnem nosilcu podatkov, da bi lahko potrošnik hitro stopil v stik s trgovcem in učinkovito komuniciral z njim. Kadar je to primerno, trgovec predloži tudi fizični naslov in identiteto trgovca, v imenu katerega deluje;

(r) kadar je to primerno, funkcionalnost, vključno z veljavnimi ukrepi za tehnično zaščito digitalne vsebine in digitalnih storitev;

(s) kadar je to primerno, vsako pomembno medsebojno povezljivost digitalne vsebine in digitalnih storitev s strojno in programsko opremo, s katero je trgovec seznanjen ali bi z njo razumno moral biti seznanjen.“;

(4) vstavi se naslednji člen 6a:

„Člen 6a

Dodatne obveznosti glede informacij za pogodbe, sklenjene na spletnih trgih

Preden se potrošnik zaveže s pogodbo, sklenjeno na daljavo, ali kakršno koli drugo podobno ponudbo na spletnem trgu, slednji zagotovi tudi naslednje informacije:

- (a) glavne parametre, ki določajo razvrstitev ponudb, predstavljenih potrošniku kot rezultat njegove iskalne poizvedbe na spletnem trgu;
- (b) ali je tretja oseba, ki nudi blago, storitve ali digitalno vsebino, trgovec ali ne na podlagi izjave zadevne tretje osebe spletnemu trgu;
- (c) ali za sklenjeno pogodbo veljajo pravice potrošnikov, ki izhajajo iz potrošniške zakonodaje Unije, in
- (d) kadar je pogodba sklenjena s trgovcem, kateri trgovec je odgovoren za zagotavljanje potrošniških pravic, ki izhajajo iz potrošniške zakonodaje Unije v zvezi s pogodbo. Ta zahteva ne posega v odgovornost, ki jo spletni trg lahko ima ali prevzame v zvezi z določenimi elementi pogodbe.“;

(5) odstavek 3 člena 7 se nadomesti z naslednjim:

„3. Kadar potrošnik želi, da se opravljanje storitev ali dobava vode, plina ali električne energije, če se ti ne prodajajo v omejeni prostornini ali določeni količini, ali daljinskega ogrevanja začne v odstopnem roku iz člena 9(2), in pogodba potrošnika zavezuje k plačilu, trgovec zahteva, da potrošnik za to izrecno zaprosi na trajnem nosilcu podatkov.“;

(6) člen 8 se spremeni:

(a) odstavek 4 se nadomesti z naslednjim:

„4. Če se pogodba sklene prek sredstva komuniciranja na daljavo z omejenim prostorom ali časom za prikaz podatkov, trgovec pred sklenitvijo take pogodbe, na tem sredstvu zagotovi najmanj predpogodbene informacije v zvezi z glavnimi značilnostmi blaga ali storitev, identiteto trgovca, končno ceno, pravico do odstopa od pogodbe, trajanjem pogodbe, v primeru pogodbe za nedoločen čas pa tudi v zvezi s pogoji za odpoved pogodbe, v skladu s točkami (a), (b), (e), (h) in (o) člena 6(1), razen vzorčnega odstopnega obrazca iz Priloge I(B) iz točke (h). Trgovec potrošniku zagotovi druge informacije iz člena 6(1) na ustrezen način v skladu z odstavkom 1 tega člena.“;

(b) odstavek 8 se nadomesti z naslednjim:

„8. Kadar potrošnik želi, da se opravljanje storitev ali dobava vode, plina ali električne energije, če se ti ne prodajajo v omejeni prostornini ali določeni količini, ali daljinskega ogrevanja začne v odstopnem roku iz člena 9(2), in pogodba potrošnika zavezuje k plačilu, trgovec zahteva, da potrošnik za to izrecno zaprosi.“;

(7) člen 13 se spremeni:

(a) odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

„3. Pri prodajnih pogodbah lahko trgovec plačilo zadrži, dokler ne prevzame vrnjenega blaga, razen če ponudi, da bo vrnjeno blago prevzel sam.“;

(b) dodata se naslednja odstavka:

„4. Kar zadeva osebne podatke potrošnika, trgovec izpolnjuje obveznosti, ki se uporabljajo v skladu z Uredbo (EU) 2016/679.

5. Kar zadeva digitalno vsebino, pri kateri ne gre za osebne podatke, ki jo je potrošnik naložil ali ustvaril, ko je uporabljal digitalno vsebino ali digitalne storitve, ki jih dobavlja trgovec, trgovec izpolnjuje obveznosti in lahko uveljavlja pravice, ki jih določa [direktiva o digitalni vsebini].“;

(8) člen 14 se spremeni:

(1) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:

„Po prenehanju pogodbe se potrošnik vzdrži uporabe digitalne vsebine ali digitalnih storitev in jih ne daje na voljo tretjim osebam.“;

(2) odstavek 4(b) se spremeni:

(a) točka (ii) se spremeni, kot sledi:

„(ii) potrošnik ni privolil, da s soglasjem izgubi pravico do odstopa od pogodbe.“;

(b) točka (iii) se črta;

(9) člen 16 se spremeni:

(a) točka (a) se nadomesti z naslednjim:

„(a) pogodbe o opravljanju storitev po celotni izvedbi storitve, če se je izvajanje začelo z izrecnim predhodnim soglasjem potrošnika;“;

(2) točka (m) se nadomesti z naslednjim:

„(m) pogodbe o dobavi digitalne vsebine, ki se ne dobavi na otipljivem nosilcu podatkov, če se je izvajanje začelo in, če pogodba potrošnika zavezuje k plačilu, če je potrošnik podal predhodno izrecno soglasje za začetek izvajanja v odstopnem roku in privolil, da s tem izgubi pravico do odstopa od pogodbe;“;

(3) doda se naslednja točka:

„(n) dobavo blaga, ki ga je potrošnik v odstopnem roku uporabil bolj, kot je nujno potrebno za ugotavljanje njegove narave, značilnosti in delovanja.“;

(10) člen 24 se nadomesti z naslednjim:

„Kazni

1. Države članice določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo pri kršitvah nacionalnih določb, sprejetih v skladu s to direktivo, in sprejmejo vse potrebne ukrepe, ki so potrebni za zagotovitev njihovega izvajanja. Predvidene kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

2. Države članice zagotovijo, da pri odločanju o tem, ali se naloži kazen, in o njeni višini upravni organi ali sodišča upoštevajo naslednja merila, kadar je to ustrezno:

(a) naravo, težo in trajanje ali časovne učinke kršitve;

- (b) število prizadetih potrošnikov, vključno s tistimi v drugih državah članicah;
- (c) ukrepe trgovca za ublažitev ali odpravo škode, ki so jo utrpeli potrošniki;
- (d) če je primerno, ali je kršitev namerna ali posledica malomarnosti;
- (e) morebitne predhodne kršitve trgovca;
- (f) pridobljene finančne koristi ali preprečene izgube, ki jih ima trgovec zaradi kršitve;
- (g) morebitne druge oteževalne ali olajševalne dejavnike v zvezi z okoliščinami primera.

3. Kadar je naložena kazen globa, se pri določanju zneska globe upoštevajo letni promet in čisti dobiček trgovca, ki je storil kršitev, ter morebitne globe, naložene za enake ali podobne kršitve te direktive v drugih državah članicah.

4. Države članice zagotovijo, da kazni za močno razširjene kršitve in močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije v smislu Uredbe (EU) 2017/2934 vključujejo možnost naložitve globe, katere najvišji znesek znaša najmanj 4 % letnega prometa trgovca v zadevni državi članici ali državah članicah.

5. Države članice pri odločanju o porazdelitvi prihodkov od glob upoštevajo splošne interese potrošnikov.

6. Države članice uradno obvestijo Komisijo o svojih pravilih o kaznih do [rok za prenos te direktive] in ji nemudoma sporočijo vse naknadne spremembe, ki vplivajo nanje.“;

(11) Priloga I se spremeni:

(1) točka A se spremeni:

(a) v tretjem odstavku točke A pod naslovom „Pravica do odstopa od pogodbe“ se nadomesti z naslednjim:

„Za uveljavitev pravice do odstopa nas [2] morate o svoji odločitvi o odstopu od te pogodbe obvestiti z nedvoumno izjavo (npr. s pismom, poslanim po pošti, ali po elektronski pošti). V ta namen lahko uporabite priloženi vzorčni odstopni obrazec, vendar to ni obvezno. [3]“;

(b) točka 2 pod naslovom „Navodila za izpolnjevanje“ se nadomesti z naslednjim:

„[2.] Vstavite vaše ime, fizični naslov in telefonsko številko ali elektronski naslov.“;

(c) točka 4 pod naslovom „Navodila za izpolnjevanje“ se nadomesti z naslednjim:

„[4.] V primeru prodajnih pogodb, pri katerih v primeru odstopa od pogodbe niste ponudili lastnega prevzema blaga, vstavite naslednje besedilo: „Plačilo lahko zadržimo, dokler ne prejmemo vrnjenega blaga“.“;

(d) podtočka (c) točke 5 pod naslovom „Navodila za izpolnjevanje“ se črta;

(2) v točki B se prva alineja nadomesti z naslednjim:

„[tukaj trgovec vstavi svoje ime, fizični naslov ter po možnosti elektronski naslov]:“.

Člen 3

Spremembe Direktive 93/13/EGS

Direktiva 93/13/EGS se spremeni:

vstavi se naslednji člen 8b:

„Člen 8b

1. Države članice določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo pri kršitvah nacionalnih določb, sprejetih v skladu s to direktivo, in sprejmejo vse potrebne ukrepe, ki so potrebni za zagotovitev njihovega izvajanja. Predvidene kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

2. Države članice zagotovijo, da pri odločanju o tem, ali se naloži kazen, in o njeni višini upravni organi ali sodišča upoštevajo naslednja merila, kadar je to ustrezno:

- (b) naravo, težo in trajanje ali časovne učinke kršitve;
- (c) število prizadetih potrošnikov, vključno s tistimi v drugih državah članicah;
- (d) ukrepe trgovca za ublažitev ali odpravo škode, ki so jo utrpeli potrošniki;
- (e) če je primerno, ali je kršitev namerna ali posledica malomarnosti;
- (f) morebitne predhodne kršitve trgovca;
- (g) pridobljene finančne koristi ali preprečene izgube, ki jih ima trgovec zaradi kršitve;
- (h) morebitne druge oteževalne ali olajševalne dejavnike v zvezi z okoliščinami primera.

3. Kadar je naložena kazen globa, se pri določanju zneska globe upoštevajo letni promet in čisti dobiček trgovca, ki je storil kršitev, ter morebitne globe, naložene za enake ali podobne kršitve te direktive v drugih državah članicah.

4. Države članice zagotovijo, da kazni za močno razširjene kršitve in močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije v smislu Uredbe (EU) 2017/2934 vključujejo možnost naložitve globe, katere najvišji znesek znaša najmanj 4 % letnega prometa trgovca v zadevni državi članici ali državah članicah.

5. Države članice pri odločanju o porazdelitvi prihodkov od glob upoštevajo splošne interese potrošnikov.

6. Države članice uradno obvestijo Komisijo o svojih pravilih o kaznih do [rok za prenos te direktive] in ji nemudoma sporočijo vse naknadne spremembe, ki vplivajo nanje.“

Člen 4

Spremembe Direktive 98/6/ES

Direktiva 98/6/ES se spremeni:

člen 8 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 8

1. Države članice določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo pri kršitvah nacionalnih določb, sprejetih v skladu s to direktivo, in sprejmejo vse potrebne ukrepe, ki so potrebni za zagotovitev njihovega izvajanja. Predvidene kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

2. Države članice zagotovijo, da pri odločanju o tem, ali se naloži kazen, in o njeni višini upravni organi ali sodišča upoštevajo naslednja merila, kadar je to ustrezno:

- (i) naravo, težo in trajanje ali časovne učinke kršitve;
- (j) število prizadetih potrošnikov, vključno s tistimi v drugih državah članicah;
- (k) ukrepe trgovca za ublažitev ali odpravo škode, ki so jo utrpeli potrošniki;
- (l) če je primerno, ali je kršitev namerna ali posledica malomarnosti;
- (m) morebitne predhodne kršitve trgovca;
- (n) pridobljene finančne koristi ali preprečene izgube, ki jih ima trgovec zaradi kršitve;
- (o) morebitne druge oteževalne ali olajševalne dejavnike v zvezi z okoliščinami primera.

3. Kadar je naložena kazen globa, se pri določanju zneska globe upoštevajo letni promet in čisti dobiček trgovca, ki je storil kršitev, ter morebitne globe, naložene za enake ali podobne kršitve te direktive v drugih državah članicah.

4. Države članice zagotovijo, da kazni za močno razširjene kršitve in močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije v smislu Uredbe (EU) 2017/2934 vključujejo možnost naložitve globe, katere najvišji znesek znaša najmanj 4 % letnega prometa trgovca v zadevni državi članici ali državah članicah.

5. Države članice pri odločanju o porazdelitvi prihodkov od glob upoštevajo splošne interese potrošnikov.

6. Države članice uradno obvestijo Komisijo o svojih pravilih o kaznih do [rok za prenos te direktive] in ji nemudoma sporočijo vse naknadne spremembe, ki vplivajo nanje.“

Člen 5

Prenos

1. Države članice najpozneje 18 mesecev po sprejetju sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo. Komisiji nemudoma sporočijo besedilo navedenih predpisov.

Navedene predpise uporabljajo po 6 mesecih po roku za prenos.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, ki jih sprejmejo na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 6

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 7

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik